

savuna

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 2/2012

Innokas
saunoja

BRUCE
ORECK

PESU KRUUNAA
saunakokemuksen

KAUKO IJÄKSEN
monet muistot

Musta on aina musta. Audi A5 Sportback Black Edition.

Aina muodissa ja ikuisesti tyylikäs. A5 Sportback Black Editionin musta etusäleikkö ja optiikkapaketti sekä tummat taka- ja sivulasit kätkevät taakseen viimeisintä teknologiaa ja tavallista paremman varustelun. Tyylin viimeistelevät urheilulliset 19" -alumiinivanteet. Saatavana myös väreissä. Tutustu osoitteessa audi.fi

Kuvan auto vakiovarustein.

Alk. 46.260 €

Audi A5 Sportback Black edition hinta alkaen: 1.8 TFSI (125 kW / 170 hv) autoveroton hinta 36.090 € + arvioitu autovero 10.169,70 €*, kokonaishinta 46.259,70 €. Keskikulutus 5,8 l/100 km. *CO₂-päästöt 136 g/km. Hintaan lisätään jälleenmyyjäkohtaiset toimituskulut. Vapaa autoetu 885 €. Käyttöetu 690 €. Saatavilla rajoitetun ajan.

- 5 Puheenjohtajan palsta
- 6 Lölytasku
- 10 Suurlähettiläs Bruce Oreck:
Savusaunaa tulee ikävä
- 12 Kauko Ijäs: Karjalassa joka
lauantai oli juhlapäivä
- 16 Pesu kruunaa saunakokemuksen
- 20 Virossa kehitetään vanhaa savusaunaperinnettä
- 22 Jatkuvalämmitteisen kiukaan ilmanvaihto
- 24 Suomalainen lölysauna on se oikea sauna!
- 27 ISS:n kuulumisia
- 28 Kobe Sauna
- 30 Loma-asuntomessut vetävät saunakansaa
- 32 Kolumni: Ylijäämärunoudella lämmitetty sauna
- 34 Raili Vihavaisen muistelmat osa II
- 37 Uudet kunniajäseneet:
Raili Vihavainen ja Pekka Laaksonen
- 42 Saunaisännän palsta
- 44 Saunaseuran sivu

Sauna-lehti 66. vuosikerta | www.sauna.fi | ISSN0357-6566

Julkaisija:

Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10
00200 Helsinki
puh. 010 439 5600

Päätoimittaja

Leena-Kaisa Simola
Taskut Oy/Viestintä
sauna@taskut.fi
gsm 0500 80 10 40

Visuaalinen

suunnittelu ja taitto
Mainostoimisto Tasku Oy

Painatus

Printmoore Oy
Painos 4 400 kpl

Kannen kuva

Seppo Pukkila

Toimitusneuvosto

Ben Grass, pj
Heini Juhola-Noronen
Pekka Laaksonen
Timo Martikainen
Heikki Piuholta
Seppo Pukkila
Pekka Ritvos
Pekka Tommila
Raili Vihavainen

Ilmoitukset

Kristian Miettinen
gsm 0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

Sauna-lehti 3/2012

ilmestyy lokakuussa
• toimituksellinen aineisto
1.9. mennessä
• ilmoitusaineistot 14.9. mennessä

Tilaushinta 25 € / vuosikerta

Saunominen on ilo

Satuin näkemään televisiosta pätkän ohjelmaa, jossa tehtaailtiin ennätyksiä. Löylynoton maailmanmestaria haastateltiin ja näytettiin otos hänen nuoruuden kisastaan. Sen jälkeen juontajat ottivat mittaa toisistaan, kumpi on kauemmin 50 astetta miinuksella olevassa "saunassa". Hauskaako?

Toivottavasti en ole nyt närkästynyt kukkahattutäti! Huumoria pitää olla ja mielestäni saunaan ja saunomiseen liittyy ehdottomasti myös ilo. Olipa se hyvänolon hymy tai remakka nauru. Hauskoja ja pitkiäkin saunailtoja olen viettänyt ja niistä varmasti nauttinut. Monasti sauna on ollut osa juhlaohjelmaa, esimerkiksi monet polttarit on aloitettu tai lopetettu saunomalla. Ja teekkarimainen totuushan on, että aamusauna auttaa aina.

Suomalaiseen saunakulttuuriin kuuluu kuitenkin oleellisesti hyvät saunatavat. Niitä Saunaseurakin vaalii, Saunatalon omista saunatavoista muistutetaan tässäkin lehdessä.

Hyvät tavat eivät sulje pois mitään saunomiseen liittyviä positiivisia asioita. Huonon huumorin ne kyllä teilaavat.

Hyvää juhannusta ja iloisia
saunahetkiä koko kesäksi!

LEENA-KAISA SIMOLA
päätoimittaja

Saunapuoti.fi

**Yli 100 euron
ostokset
Suomessa
ilman
toimituskuluja!**

Saunapuoti on uusi saunatarvikkeisiin ja takkavälineisiin erikoistunut nettikauppa.

Saunapuodin laajasta valikoimasta löydät saunaasi kiulut, löylykauhat, valaisimet, mittarit, tuoksut ja paljon muuta. Saunatuotteiden lisäksi valikoimiin kuuluvat myös laadukkaat takkavälineet sekä puiset pienkalusteet.

saunatarvikkeet

takkavälineet

pienkalusteet

www.saunapuoti.fi

Arvokasta ja avointa toimintaa

Olemme nyt kesän parhaissa hetkissä. Mikä on hienompaa kuin nauttia suomalaisesta saunasta suomalaisessa maisemassa? Saunoja ja saunatarinoita maassamme riittää.

Suomen Saunaseuran tarina on kohta kaikkien luettava 75-vuotisjuhlisiin ilmestyvässä tohtori Tuomo Särki-kosken kirjoittamassa kirjassa, jonka työnimeksi on nyt valittu KIUKAAN KUTSU JA LÖYLYN LUMO. Kaikki seuramme jäsenet saavat kirjan ilmaiseksi 75-vuotisjuhlien kunniaksi. Teoksesta on allekirjoitettu kustannussopimus Gummerus Kustannus Oy:n kanssa ja kirja tulee siis myös myyntiin kirjakauppoihin. Sopimuksen mukaan saamme siis tekijänpalkkiota teoksen myynnistä eri kanavissa.

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 21.5. Microsoftin toimiessa isäntänä. Kokouksessa valittiin uusiksi kunniajäseniksi Raili Vihavainen ja Pekka Laaksonen. Molemmista on kerrontaa lehden sisäsivuilla. Onnittelut vielä kerran heille.

Vuosikokous päätti siirtää tilinpäätöksen käsittelyn jatkokokoukseen 27.8. Syynä oli lähinnä se, että halutaan saada tarkempi selvitys viime vuoden tilinpäätösluvuista ja erityisesti hallintokuluista. Näin on varmaan parasta. Mielestäni on hyvä painottaa toiminnassamme hyvän hallintotavan periaatteita, joihin ainakin kuuluu toiminnan läpinäkyvyys, avoimuus ja jäsenten yhdenvertaisuusperiaatteen noudattaminen.

Viime vuonna tehtiin todella mittavia hallinnollisia toimenpiteitä, joilla parannetaan seuran toimiston työskentelyä ja myös palvelua saunakiinteistöissä. Jäsenrekisterin

uusiminen käynnistettiin ja otettiin käyttöön uusi kassahallintajärjestelmä. Palvelusopimuksia uusittiin ja paljon puhuttu ilmanvaihtojärjestelmän korjaus saatettiin loppuun. Nämä uudistukset näkyvät todella merkittävinä jatkossa.

Taloushallinnon osalta johtokunta käynnisti jo viime vuoden lopulla selvitystyön, joka vielä jatkuu. Kehitämme toimistomme kykyä vastata yli 4 000 jäsenen tarpeisiin saada varmuus siitä, että seuran talous on jatkossakin kunnossa ja että menot ja kulut ovat jatkuvan tarkkailun kohteena.

Johtokunta on myös päättänyt tuoda varsinaiseen syysyhtiökokoukseen tarkennetun strategian seuran vuosittaisen toimintasuunnitelmien rinnalle. Meidän on keskusteltava ja päätettävä Saunaseuran roolista. Onko seura pelkästään saunan ylläpitäjä ja saunapalvelujen tarjoaja vai onko se myös yleisen sauna-aatteen kehittäjä ja valvoja?

Jos noudatamme nykyisiä ja uusittuja sääntöjä, on meidän oltava molempia. Näin ollen meidän on tuettava ja valvottava esimerkiksi kansainvälisen saunajärjestön ISS:n toimintaa, jonka toimistopalveluja ja sihteerin tehtäviä hoidamme.

Löylynhenki-palkintoa ei jaettu tänä keväänä, vaan tällaiset palkitsemiset on siirretty juhlapäivämme 16.11.2012 yhteyteen.

Seuramme viestintään oleellisesti liittyvä Sauna-lehti ilmestyy nyt uusitusmuodossaan toisen kerran. Lehden saama vastaanotto on yleisesti ottaen ollut erinomainen. Tästä on hyvä jatkaa ja toivon, että lehtikin osaltaan sitouttaisi jäseniämme vielä paremmin seuramme arvokkaaseen toimintaan.

Johtokunnan ja omasta puolestani toivotan kaikille hyvää kesää!

Sipuli soi taas Turussa

Yksi viime vuoden kulttuuripääkaupugin kesää väreittäneistä taidesanoista tekee löylyttelijöiden iloksi paluun Aurajoen varteen. Leikkisistä luomuksistaan tunnetun kuvataiteilija Jan-Erik Anderssonin ja chicagolaisen äänitaiteilija Shawn Deckerin Sipulisauna – oikealta nimeltään The Sounding Dome – nousee Ekoluoto-tontille Wäinö Aaltosen museon viereen. Sipulisaunan naateista kohoavia kaikuja voi kuulla Myllysillan kupeessa juhannuksen jälkeiseltä viikolta alkaen.

Tänä kesänä kirkkaankeltainen kota saa seurakseen myös Anderssonin suunnitteleman pukuhuonerakennuksen ja ulkosuihkun. Saunahankkeesta vastaa Turun museokeskus ja se kuuluu Turku 2011 -säätien jatkoraioittamiin kokonaisuuksiin.

Kävijöitä kehoitetaan saapumaan löylyihin uimapuvussa ja oma pyyhe mukana. Ympäristöä ja taidepuisto Ekoluodon ideologiaa kunnioittaen peseytyminen tapahtuu pelkällä vedellä.

Sipulisauna Ekoluodolla, Itäinen rantakatu 38, 26.6.-19.8. Avoimna ti-su klo 12-18. Vapaa pääsy (yksityisvuorot maksullisia).

*Kesällä 2011 Sipulisaunassa saunottiin Kupittaan maauimalassa
Kuva: Raakel Närhi*

Vastaisku staattiselle saunalle

Vankkurisauna Vihtori reissaa sinne, minne saunojat sen haluavat. Vihtori on Saunaseura Vastaisku ry:n peräkärryn päälle rakennettu sauna, jota vuokrataan kaikille halukkaille. Mainion nimen omaava Vastaisku puolestaan on kymmenen vuotta sitten perustettu Haaga-Helien entisten ja nykyisten opiskelijoiden saunaseura.

Vihtorin kotipaikka on Kirkkonummi, josta sitä voi hakea vuokralle pääsääntöisesti touko-marraskuussa. Vastaisku kyllä kuljettaa Vihtorin minne tahansa kilometrikorvausta vastaan.

Elokuun ensimmäisenä viikonloppuna Vihtori on luonnollisesti mukana Teuvalla jo perinteisissä saunojen kokoontumisajoissa.

www.vastaisku.net www.sauna-ajot.com

Hirsi soi saunamantrassa

Visuaalinen ääniteos Saunamantra perustuu vanhaan suomalaiseen saunalauluun. Mantran ytimen muodostaa haapahirsistä rakennettu lyömäsoitin. Otto Eskelisen säveltämän musiikin lähtökohtana on seitsensävelinen asteikko, jonka hirsisoittimen hirret soidessaan muodostavat. Kolme lyömäsoittajaa tuottavat hirsisoittimella kudoksen, jonka kanssa muut muusikot kommunikoivat.

Saunamantrassa tutkitaan saunomiseen liittyvää rauhoittumista ja puhdistautumista musiikin, performanssin sekä rituaalin keinoin.

Saunamantra sisältyi Sibelius Akatemian kansanmusiikin Touko-Taiga -tutkin-tofestivaalissa esitettyyn Otto Eskelisen maisterikonserttiin toukokuussa. Hirsisoittimen rakentamisesta ja teknisestä toteutuksesta on vastannut Paavo Eskelinen.

Saunamantra kantaesitettiin kaupunkitaidetapahtumassa Turussa kesäkuussa 2011. Teoksen kehittäminen jatkuu edelleen ja se on tarkoitettu tuoda myös konserttilavoille.

**SUOMALAISTA
SAUNADESIGNIA
JO 20 VUOTTA.**

WWW.SUOMENTERVALEPPA.FI

Saunayogaa lauteilla

Kiireettömyys, rauhoittuminen ja rentoutus yhdistävät sauna ja joogaa. Konkreettisesti ne yhdistyvät saunajoogassa.

Saunajooga on eri joogalajeihin pohjautuva puolen tunnin mittainen harjoitus, joka tehdään noin 50-asteisessa saunassa. Sarjan liikkeet on suunniteltu tehtäviksi istuen saunan lauteilla joko yksin tai ryhmässä.

Saunan hiljaisuudessa verkkaiseen tahtiin tehtävän liikesarjan vaikutus on syvä ja rentouttava.

Saunajooga on kehitetty Suomessa, kuinkas muuten. Sen ”äiti” on liikunta-alan kouluttaja Tiina Vainio. Hän on tänä vuonna julkaissut aiheesta selkeän opaskirjan Saunajooga, rauhoitu ja rentoudu. Kirjan kuvituksesta vastaa saunomista rakastava valokuvaaja Charlotta Boucht.

www.saunayoga.com

Miesten vuoro jatkaa menestystään

Luxembourgissa vietettiin maaliskuussa toista kertaa Discovery Zone -elokuva-festivaalia, jonka pohjoismaiseen osioon pääsi mukaan moneen kertaan palkittu Miesten vuoro. Toisena osittain suomalaisena elokuvana oli Olkiluodon ydinjätelousta kertova Into Eternity. Yhteensä elokuvia oli yli 40.

Luxembourgien suurlähetystö ja suurlähettiläs Marja Lehto sekä Beneluxin Kulttuuri- Instituutti olivat mukana järjestelyissä. Näin ollen kumpaankin Miesten vuoron näytäntöön kutsuttiin mukaan suomalaisia esiintyjä.

Elokuvassa esiintyvät Kari Tenhunen ja Mikko Rissanen kertoivat elokuvan teosta ja taustoista sekä tietysti saunomisesta.

Risto Elomaa piti esityksen suomalaisesta saunakulttuurista, sen historiasta sekä nykyisistä saunoista ja saunomistavoista.

Näytösten jälkeen keskustelu oli erittäin vilkasta, aika jopa loppui kesken. On helppo todeta, että Saunaseura ei turhaan Löylynhenki -palkintoa Miesten vuorolle antanut.

Kota-kiukaat muuttuvat ja muuntuvat

Tuttu Kota L -kiuas on uudistunut ja saanut nimekseen Kota Luosto. Nyt kiukaassa on säädettävät jalat ja valurautainen lasiluukku. Pyöreän muotonsa ansiosta kiuas on kestävä ja helppo sijoittaa erimallisiin saunoihin. Kesämökille kätevä valinta on 30 litran vaippasäiliöllä varustettu kiuas.

Kota Inari on vahvarakenteinen ja ilmeeltään omantakeinen. Kiukaan kivet tulevat näyttävästi esiin ja tarjoavat pitkät löylt.

Vanhat Kota L sekä uudet Luosto-kiukaat ovat muunneltavissa näyttäväksi Inari-kiukaiksi lisävarusteena saatavan kiviverkon ansiosta.

Kota-kiukaita valmistava Narvi Oy viettää tänä vuonna 75-vuotisjuhlavuottaan Saunaseuran tavoin. Narvin muut tuotemerkit ovat Narvi ja Aito.

Nimityksiä Saunaseurassa

Suomen Saunaseura ry:n johtokunta nimitti huhtikuussa seuran vt. toiminnanjohtajaksi

Seppo Pukkilan. Lämmittäjän tehtävistä vastaa nyt **Ari-Pekka Paavola**.

Seppo haluaa käyttää enemmänkin saunaisännän kuin johtajan titteliä. Saunaisännän palsta on tässä lehdessä sivulla 32.

www.sauna.fi
uudistui

Saunaseuran kotisivuilla on tehty täysi remontti. Ne ovat nyt raikkaat, selkeät ja modernit. Tavoitteena on luonnollisesti palvelu jäsenistöä entistä paremmin myös viestinnällisesti. Sivujen kautta voi antaa seuralle myös palautetta.

Kotisivut ja Sauna-lehti toimivat entistä tiiviimmin yhteistyössä. Kotisivuilla uutisoidaan ja lehdessä syvennetään asioita.

Onko elämäsi ja työ- elämäsi tasapainossa?

Vinkkejä työssä jaksamiseen: www.varma.fi

Hyvää työtä.

VARMA

ELÄMÄNPELASTAJAT.

Dräger alkolukot ja alкотesterit

Dräger Interlock XT - Se hyväksytty alkolukko.

Dräger Interlock XT on hyväksytty ja luotettava alkolukko vaatimaan ammattikäyttöön. Sen avulla kuljetusyhtiö voi lisätä kuljettajiensa, matkustajiensa ja muiden tielläliikkuvien turvallisuutta sekä parantaa työilmapiiriä ja yrityskuvaansa.

Dräger Alcotest 3000 - Se luotettava alкотesteri.

Dräger Alcotest 3000 on alкотesteri hintaluokkaan, jossa ei ole ennen totuttu näkemään vastaavaa laatua ja tarkkuutta. Se on helppokäyttöinen ja luotettava ajokunnon varmistaja, täydellinen valinta matkakumppaniksi niin maalle kuin merelle.

Tee kuten yhä useammat - valitse Dräger elämänpelastajat.

www.kaha.fi

Dräger

SUURLÄHETILÄS BRUCE ORECK:

Savusaunaa jää ikävä

Bruce Oreck tuo usein kansainvälisiä vieraitaan Saunatalolle.

– Kotona he kertovat ensin saunasta, sitten matkan muista saavutuksista.

Suurlähettiläs Bruce Oreckille savusauna on ollut vahva kokemus, jolle ei kotimaassa löydy vertaa. Bruce Oreck ei jatka diplomaatin uraansa Suomen virkakauden päätyttyä. Suomi on kuitenkin saanut yhden vannoutuneen ”saunalähettilään” lisää.

Yhdysvaltain Suomen-suurlähettiläs Bruce Oreck jätti valtuuskirjansa presidentti Tarja Haloselle syyskuussa 2009. Kolmessa vuodessa hän on tullut suomalaisille tutummaksi kuin ehkä kukaan muu aikaisemmista virkaveljistään. Hänellä on monipuolinen koulutus, yrittäjän tausta ja aktiivinen ote. Sanottavaa on ollut monissa seminaareissa ja varsinkin silloin, kun aiheena on ollut ympäristöasiat, ilmastonmuutoksen torjunta ja vaihtoehtoiset energialähteet.

Bruce Oreck ja vaimonsa Cody ovat eläneet kotonaan Coloradossa, Yhdysvaltain Kalliovuorilla luontoarvoja korostaen. Edellisissä Yhdysvaltain presidentinvaaleissa he

liittyivät tukemaan silloin tuntemattoman senaattori Barack Obaman vaalikampanjaa jo kaksi vuotta ennen vaaleja, koska pitivät Obaman ympäristöpolitiikasta.

– Me emme enää tiedä ketä olemme, jos yhteytemme luontoon katkeaa. On ollut hyvä huomata, miten paljon suomalaiset nauttivat luonnosta, keräävät marjoja ja sieniä. Mitä enemmän luonnosta nautimme, sitä enemmän sitä myös kunnioitamme. Harmonia luonnon kanssa on minulle ainoa oikea tapa elää, Bruce Oreck sanoo.

TARINOITA SAUNASTA

Bruce Oreck kertoo nauraen ensimmäisen ”saunakokemuksensa”.

– Hain opiskelemaan yliopistoon, joka oli ollut perinteisesti vain pojille. Pääsin sisään ja samana vuonna sinne

otettiin myös tyttöjä. Opiston rakennuksiin kuului myös sauna. Kukaan ei ollut kuitenkaan miettinyt, että kuinka nyt toimitaan, kun opiskelijoissa on sekä tyttöjä että poikia. Olisiko tämä se paikka, jossa pääsee katsomaan vähäpukisia tyttöjä..., Bruce Oreck nauraa.

– Mutta sehän ei ollut oikea saunatarina, hän vielä kuittaa.

Saunan makuun Oreck pääsi Suomessa ja Saunatalossa tietysti. Jo ensimmäinen kerta Vaskiniemessä sai Bruce Oreckin anomaan Saunaseuran jäsenyyttä ja pian hänen vaimonsa seurasi perässä.

– Tuon tänne hyvin usein vieraitani. He ovat niin vaikutuneita, että kotiin mentyään kertovat Suomesta kokemukseensa Saunaseurasta ja näistä saunoista.

– Hiljattain urheilualalla toimiva ystäväni oli täällä juoksemassa puolimaratonin. Tulimme sen jälkeen saunomaan. Lopputulos oli se, että hän bloggasi ja twiittasi vain saunoista eikä kertonut sanaakaan, kuinka maraton sujui.

TALVESTA NAUTTIEN

Bruce Oreck kuvaa Suomea sanoilla ”wonderful place to be”. Äkkiniäisesti ajateltuna kuulostaa kliseeltä, mutta Oreckin lausunto on helppo uskoa todeksi. Niin painokkaasti hän sen sanoo.

– Minä rakastan talvea, lunta ja jäässä olevia järviä, jopa pimeyttä. Lappi on tosin yhtä ihana sekä talvella että syksyllä.

Tosin Oreck myöntää, että hänen suomalainen talvensa on ”helppo”.

– Tulen lentokoneella Helsinkiin, asun kaikkien palveluiden äärellä eikä minun tarvitse itse luoda lunta pihaltani, hän nauraa.

– Sitä paitsi residenssin katolla on sauna. Ei savusauna, mutta hyvä ja näkymät Kaivopuistoon.

Cody ja Bruce Oreckilla on kaksi aikuista tyttärtä. Toinen on ammatiltaan lääkäri ja toinen tekee dokumenttiefotokuvia. Jälkimmäinen on isänsä mukaan ”saunaperson very much”. Selitys pääsee vähän yllättämään:

– Tyttäreemme on ollut nyt vuoden Lapin Sallassa dokumenttiefotokuvaa tekemässä. Hän asuu siellä mökissä, jossa on toki sähkö, mutta ei lämmintä vettä. Se lämpiää siinä samalla kuin saunakin.

SUOMI HYVÄKSI HAVAITUU

Bruce Oreck on viihtynyt Suomessa hyvin.

– Täällä hommat toimii ja suomalaiset tekevät asiat kunnolla. Hyvä esimerkki on kielten osaaminen. Monet suomalaiset puhuvat englantia ja muitakin kieliä hyvin. Englannin kielen sanasto on kuitenkin monta kertaa laajempi kuin suomen, mutta se on otettu laajasti haltuun.

– Suomessa on myös vielä turvallisempaa kuin monessa muussa maassa. Turvallisuusmiehiä ei tarvita koko ajan mukana.

– Olen nauttinut ajastani Suomessa, mutta tämä on ollut minulle elämäni rankin työtehtävä. Työpäivien tunteja ei ole juuri laskettu, Oreck sanoo.

Suurlähettiläiden kausi loppuu yleensä presidentin vaihtuessa. Bruce Oreck ei aio enää jatkaa sen jälkeen diplomaattina, vaan palaa takaisin kotiin yksityis- sektorille talouselämään.

– En ole diplomaattisen uran ohjus.

Sopimuksella otin vastaan vain tämän yhden komennuksen, kun Valkoinen talo pyysi lähtemään Suomeen. Haluan olla Suomessa niin kauan kuin mahdollista, mutta ”when this is done, this is done”. ●

**Yhteys
luontoon
ei saa
katketa**

Bruce Oreck virallisessa suurlähettilään roolissaan.

BRUCE ORECK

- Syntynyt ja kasvanut New Yorkissa
- Harrastanut nyrkkeilyä, miekkailua, jokiveneen soutua ja juoksua
- Innokas mineraalien kerääjä, kokoelma yksi Yhdysvaltain hienommista ja merkittäviä mineraalilahjoituksia amerikkalaisiin museoihin
- Voittanut Coloradon kehonrakennusmestaruuden useana vuonna
- Tutkinnot: Bachelor of Arts, Juris Doctorate (asianajajan pätevyys) ja Masters of Law erikoisalana verolainsäädäntö
- Työskenteli verojuristina 25 vuotta edustaen suuria amerikkalaisia yhtiöitä
- Perheyhtiön varatoimistusjohtaja sen myymiseen (2003) asti
- Perusti vaimonsa Codyn kanssa Zero Carbon Initiative –projekti (samoin 2003), joka pyrkii kokeellisen ja jo olemassa olevan rakennustekniikan avulla torjumaan ilmastomuutosta

Kauko Ijäs: Karjalassa joka lauantai oli juhlapäivä

Vääpeli evp. Kauko Ijäs on sydämeltään ensin karjalainen, sitten sotilas. Toki myös paljon muutakin kuten isä, puoliso, työntekijä, kuntourheilija, mökkeilijä, laulun taitaja, iloinen seuramies ja Saunaseuran kunniajäsen.

Kauko Ijäs täyttää parin vuoden päästä 90 vuotta. Elämästään melkein puolet hän on ollut mukana Saunaseurassa. Hän on ollut niin aktiivinen saunoja, ahkera talkoomies kuin tunnollinen luottamushenkilökin. Kunniajäseneksi hänet nimitettiin viime vuonna.

Ijäksestä puhutaan seurassa kunnioittaen nimellä ”vääpeli”. Hänen Saunaseuran vuosiinsa mahtuu tarinoita - Ijäksen itsensä ja muiden kertomia. Yksi anekdootti kertoo, miten vääpeli komensi presidentti Martti Ahtisaarta ottamaan kengät pois jaloistaan.

– Eihän Ahtisaari ole käynyt Saunaseuran saunoissa kuin pari kertaa, Ijäs kuittaa sen legendan.

KARJALA SYDÄMESSÄ

Kauko Ijäs syntyi Sortavalan maalaiskunnassa 2.1.1924.

– Kuulemani mukaan olen syntynyt savusaunassa kuten silloin oli tapana. Olin syntymäni jälkeen niin pieni ja heikko, ettei lääkäri oikein uskonut minun jäävän henkiinkään. Täällä nyt kuitenkin edelleen olen melko terveinä miehenä, Kauko Ijäs sanoo.

Hän kertoo syntyneensä aviottomaa

na lapsena, ilman sisarusia. Ijäksen äiti kuoli niin sanottuun lentävään keuhkotautiin Ijäksen ollessa vasta 1,5-vuotias. Isoäiti otti Kaukon huostaansa.

– Hän hoiti ja kasvatti minua rakkaudella. Olin monen rukouksen lapsi, Ijäs sanoo.

Ijäs kasvoi Helylän Myllykylässä. Kylässä oli silloisen mittapuun mukaan iso tehdas, jonka toimintaan vääditettiin kaksi voimalaitosta. Tehtaassa oli 200 työntekijää ja tuotannossa leikkikaluja, koulukalusteita, ahkiota ja suksia.

Ijäskin oli nuorena poikana tehtaalla töissä.

– Urakkatöitä toivottiin ja niiden myötä tilipussiin vihreää, Ijäs muistelee. Viidensadan markan setelit olivat siihen aikaan osittain vihreitä.

– Karjala ja karjalaisuus syöpyivät nuoruusvuosina sydämeeni asti. Eivätäkä ne sieltä koskaan lähde, Kauko Ijäs sanoo.

Ei, vaikka hän muistaa seiseensa 15-vuotiaana poikana kotipaikalla Suojeluskunnan vartiossa 35 asteen pakkasessa. Talvisodan loppuessa laitettiin reput selkään ja lähdettiin evakkoon.

– Monesti olen sen jälkeen kotipaikallani käynyt. Venäläiset tuhosivat

kaivon ja saunan, mutta meidän hyvä hirsitalo oli siirretty muualle.

HALKI SUOMEN

Kauko Ijäs muistelee, miten he matkasivat paikasta toiseen siirtolaisten lopullista sijoituspaikkaa etsiessä. Ensimmäinen yö vietettiin Siilinjärvellä kirkossa. Sieltä matka eteni Muuruvedelle savolaiseen maalaistaloon.

– Se oli erinomainen talo ja meidät otettiin lämpimästi vastaan. Kun isoäitini olisi rivakkana ihmisenä tarttunut talon askareisiin, talon isäntä oikein kielsi häntä. Mehän olimme heille kunniavieraita.

Matka jatkui härkävaunuissa Raahen Pyhäjoelle pohjois-pohjalaiseen taloon.

– Kyllä on eroa savolaisissa ja pohjalaisissa. Pohjanmaalla syötiinkin erikoisesti – leipää otettiin orresta ja ihmeellistä velliä tarjottiin monta kertaa päivässä, Kauko muistelee.

Isoäiti pyysi Kaukoa hakemaan heille kaupasta lihaa, lanttua ja muita elintarvikkeita. Siitä hän valmisti aterian: karjanlanpaistia ja -piirakoita » sekä lanttulaatikkoa.

– Isäntä ja emäntä ihmettelivät, että mikäs juhla meillä on. Isoäitini vastasi, että Karjalassa on joka lauantai juhlapäivä!

>>>

Vääpeli Kauko Ijäs on kahden sodan veteraani. Kunniamerkkien joukossa on sekä presidentti Martti Ahtisaarelta että Tarja Haloselta saatuja. – Sota oli hirvittävä kokemus varsinkin, jos joutui ottamaan siihen osaa taistelukentillä, Kauko Ijäs sanoo. Hän itse oli mukana jatkosodan raskaissa taisteluissa. – Saataisiinpa joskus Karjala takaisin!

*Kauko Ijäsens koti ennen sotia
Sortavalan maalaiskunnan
Helylässä.*

POIKANA ETULINJAAN

Kauko Ijäkselle Hämeenkin on tullut tutuksi. Hän muutti Lahteen asumaan tätinsä perheeseen.

– Lahti on ehkä paras paikkakunta, missä olen asunut. Se oli silloin vielä pieni, viipurilaisia oli paljon ja kaikki tunsivat toisensa. Puusepän töitäkin löytyi helposti.

Mutta eräänä päivänä koulutoveri tuli työpaikalle houkuttelemaan Kaukoa kanssaan linnoitustöihin Joensuun Onttolaan. Hyvä palkka oli kunnon houkutin.

– Onttolaan päästiin ja seuraavana päivänä alkoi jatkosota. Minä olin silloin vielä nuori poika, sotaväkikin käymättä. Mutta siellä taisteltiin ja edettiin Kaunaksen Kiviniemeen Vuoksen rannalle.

Kauko Ijäs palasi Lahteen kutsuntoihin, jossa hänet määrättiin Riihimäelle tykistökoulutuskeskukseen. Alokaskausi kesti kaksi kuukautta, sitten oli taas tosi edessä ja lähtö Karjalan kannakselle. Kauko Ijäs sijoitettiin Raskas Patteristo 25:een ja patterin ensimmäiseen tulenjohtoryhmään, etulinjaan.

KOHTALO KÄVI LÄHELLÄ

Yksi päivä on jäänyt erityisesti Kauko Ijäsens mieleen: 16.5.1944.

– Kaunis kesäpäivä. Se oli asemasodan vaihetta eli ei juurikaan ammuskeltu. Minä lähdin tulenjohtopaikasta hakemaan postia tulipatterista. Korpraali Arpiainen höyläisi lautoja ja kun kysimme syytä, hän vastasi varautuvansa ruumisarkun tarpeeseen. Venäläiset tekivät hakuammuntaa meidän tykkien suuntaan. Minä olin parin metrin päässä, kun täysosuma iski Arpiaisen jalkojen juureen. Hänen jäämistönsä laitettiin säkkiin, minä en saanut naarmuakaan.

Kauko Ijäs kertoo toisen tapauksen:

– Ratsureina oltiin valjakkopaikalla ja kaivettiin poterot, joissa nukuttiin. Oltiin jo niin totuttu sodan melskeeseen, ettei se unta häirinnyt. Yöllä siihen tuli venäläisten tykistökeskittymä. Kun me heräsimme aamulla, oli seitsemän hevosta kuolleina vieressä.

Kauko Ijäs oli mukana jatkosodan ”hervittämissä taisteluissa” kuten Valkeasaarella, Tali-Ihantalassa ja Äyräpäässä. Erityisen raskasta oli katsella tulenjohtopaikalta, miten ”Venäjän punainen rätti” vedettiin Viipurin linnan salkoon.

– Meillä oli silloin 12 tykkiä patteristossa. Vain yksi saatiin pois, loput jäi viholliselle. Viipurin luovutettiin ilman taisteluja, koska muuten miestappiot olisivat olleet liian suuret.

ARMEIJAAN JA SIVILIINIIN

Rauhan aika toi Kauko Ijäsens takaisin Lahteen ja siitä alkoi myös hänen uransa armeijan palveluksessa. Ensin kersanttina, myöhemmin vääpelinä. Varuskunnat tulivat tutuiksi niin Riihimäellä, Porissa kuin Uudessa-kaupungissa.

Kauko Ijäs jäi armeijasta täysin palvelleena eläkkeelle vuonna 1966. Sen jälkeen alkoi hänen toinen työuransa, nyt siviilinä ja Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin eli SKOP:n luotto-osastolla. Kauko Ijäs ihmettelee silloista rahan käyttöä, suuria juhlia ja holtitonta taksilla ajoa sekä alkoholin käyttöä. Hän on itse vakaumuksensa mukaan raitis, eikä osallistunut pankin juhliin edes silloin, kun hänelle myönnettiin Säästöpankkiliiton kunniamerkki.

– Silloinen pääjohtaja ojensi sen minulle myöhemmin kahvitilaisuudessa ja keskustelimme silloin kuntoliikunnasta. Kun Christoffer Wegeliuksen johtama pankki lopetti toimintansa, se oli tehnyt jo 34 miljardia markkaa miinusta, Kauko Ijäs toteaa.

Ijäsens vapaa-aikaan on aina kuulunut kuntoliikunta ja mökkeily. Hän on ollut tuttu näky niin Finlandia-hiihdossa kuin Suomi juoksee

”Elämän muistikuvat on koottu satasivuiseksi kirjaksi.”

– tapahtumissa. Perheen kesänviietto- paikka hankittiin 1970-luvulla Sys- mäsä. Aina perjantaisin pankkipäivän jälkeen matkustettiin linja-autolla 200 kilometriä mökille. Nyttemmin matkat taittuivat lasten ja lastenlasten autoilla.

Kauko Ijäksen aikaa on riittänyt myös kristilliseen ja poliittiseen toimintaan.

JÄSENYYS PERIYTY

Kauko Ijäs on nähnyt elämässään lukuisia saunoja. Karjalassa aito sauna oli vain hirsinen savusauna. Ihmettä riitti, jos joku rakensi uloslämpivän saunan.

– Rintamalla tehtiin korsusaunoja. Maahan monttu, joka vuorattiin ja katettiin hirsillä. Kivet kerättiin nurkkaan ja jotenkin siihen saatiin tulipesäkin aikaiseksi.

Helsingissä Kauko Ijäksen perhe asui ensin Lauttasaarella Katajaharjuntien.

– Saunaseuran jäsen Aulis Ihainen tuli tuttavaksi ja kutsui minut kanssaan Vaskiniemeen saunaan. Se oli niin hyvä kokemus, että saman tien liityin jäseneksi.

– Uusia jäseniä on tullut paljon. Silloin alkuaikoina tunsimme kaikki toisemme ja sanoimme kädestä päivää, kun tulimme kadulla vastakkain.

Kauko Ijäs on ollut myös Saunaseuran luottamustoimissa ja mukana monissa talkoissa.

– Esko Mäkelän kanssa olemme aikoinaan nikkaroineet paljon ja vaihtaneet monet kiuaskivet.

Saunaseuran jäsenyys myös polveutuu Ijäksen perheessä. Kaukon poika ja miniä ovat myös jäseniä.

– He vähän moittivat jäsen- ja saunamaksujen korkeaa hintaa. Minä olen koittanut kertoa, että Saunataloon on tehty paljon hyviä remontteja ja kiinteistön ylläpitokin maksaa aika lailla.

Kauko Ijäs vaimoineen asuu nykyisin Vuosaarella. Matka Vaskiniemeen taittuu julkisilla välineillä eli yhteen suuntaan käytössä on bussi-metro-bussi -yhteys.

– Aikaisemmin kävin saunassa useammin, mutta nyt noin kerran viikossa. Terveys ei ole entisensä. Lääkäri ei ole kieltänyt saunomista, mutta itse jo talvella ajattelin lopettaa avannossa käynnin.

ELÄMÄ KANSISSA

Kauko Ijäs on kirjoittanut elämästään kirjan ”Karjalaispojan ja sotilaan elämää”.

– Lapset ja ystävät kehottivat monesti minua kirjoittamaan. Kun ryhdyin töihin, istuin aina metrossa kynä ja lehtiö mukanani ja kirjoitin ylös, kun joku asia muistui mieleen, hän sanoo.

Ijäksen mukaan hänen elämäntansansa ei ole läheskään täydellinen, koska se perustuu täysin muistikuviiin. – Olen tosin itsekin hämmästynyt, miten paljon asioita on jäänyt muistiini.

Yli satasivuinen kirja valmistui vuonna 1999 Kauko Ijäksen 75-vuotispäiville. Suomalaisen Kirjallisuuden seura myönsi sille kunniapalkinnon. Kirja on kiinnostanut ja lukijoita riittäisi. Mistä kirjaa saa?

– Ei mistään enää, sillä painos on loppu! Pitäisiköhän ottaa lisäpainos...

○

Omasta kunnosta huolehtiminen ja liikunta ovat aina olleet Kauko Ijäkselle tärkeitä. Tässä matka taittuu Suomi juoksee -tapahtumassa 1980-luvulla.

Ilmatorjuntatykin käyttöä harjoitellaan. Kauko Ijäs äärimmäisenä oikealla.

Pesu kruunaa saunakokemuksen

– Elämäni solmukohdissa olen saanut voimani takaisin saunassa.

Ei ihme, että sauna on minulle tärkeä elementti ja olen aina hakeutunut saunan äärelle. Näin sanoo saunayrittäjä Jaana Pietilä, meille tuttu Saunatalon pesijätär.

”Kaikki saunaan liittyvä on minulle mielekästä, mutta ihmisten peseminen on huippujuttu.”

Helsingissä on kolme yleistä saunaa. Niistä pienintä, Hermannin saunaa on Jaana pitänyt puolisonsa kanssa kolme vuotta. Mutta tämä sauna-annos ei riitä Jaanalle. Hän myös pesee säännöllisesti asiakkaita Saunatalossa.

– Ihmisten peseminen on kerta kaikkiaan kivaa, antoisaa ja minun luonteelleni sopivaa työtä, Jaana sanoo.

– Minulle sauna on ollut äärimmäisen tärkeä elementti elämässäni. Lapsesta lähtien sauna on ollut isoja asioita elämässä. Olen aikuisena miettinyt, miten saatoin ajatella jo alle kouluikäisenä, että saunassa sieluni uudistui!

PAKKO PÄÄSTÄ SAUNOMAAN

Jaanan tullessa teini-ikään sauna pysyi edelleen tärkeänä, mutta uudella tavalla.

– Kun lähdettiin jonnekin, piti muka vain äkkiä käydä saunassa. Sauna muuttui vain peseytymispaikaksi, sille tuli välineellinen arvo. Saatoin raahata saunaan musiikkiakin ja kuunnella radiosta rockia. Sauna ei enää ollut rauhan eikä rituaalin paikka.

Sekä Jaana että hänen puolisonsa Jouko ovat olleet sauna-ihmisiä lapsuudesta lähtien.

– Kun muutimme Helsinkiin, meillä ei ollut aluksi omaa saunaa, vaan kerrostalon sauna. Kävimme plokkaamassa monenlaisia saunapaikkoja. Yleisistä saunoista emme silloin tienneet mitään. Kävimme kaikenlaisissa saunoissa, uimahallien ja hotellien saunoissa. Oli pakko päästä saunaan, monta kertaa viikossa. Kun saimme lapsia, menimme aina lasten kanssa saunaan.

TIE SAUNAYRITTÄJÄKSI

Jaanan ja Joukon ystäviin kuuluu Kimmo Helistö, Kaarlenkadun Arla-saunan pitäjä.

– Helistö sai kuulla, että Hermannin saunan pitäjät ovat lähdössä. Hän kysyi meiltä, lähdemmekö pitäjiksi. Totta kai, meidän olemme aina valmiita kaikkeen. Sitten herrat menivät katsomaan Hermannia ja minä toisella kertaa. Minä sanoin, että minä otan sen.

Jaanan mukaan saunan osto ei kuitenkaan käynyt kuin elokuvissa.

– Kaupunki halusi pitää kontrollia siitä, kuka pitäjäksi tulee, jotta sauna pysyy yleisenä saunana. Vapaamuotoiset hakemukset tehtiin kaupungille. Oletimme polleina saavamme Hermannin, mutta kun luimme Hesarista hakijoita olevan kymmenkunta, olimme romahtamaisillamme. Me sen kuitenkin saimme ja riemu oli melkoinen.

– Hermannissa olin kahden vuoden ajan lähestulkoon joka päivä. Saunoin itse joka päivä, joskus jopa aamuin illoin. Pesin asiakkaamme, pesin saunat, siivosin kaikki tilat, leivoin luomuleivonnaisia, rahastin ja pesin pyyhkeet. Vedin myös yksityisiä saunatilaisuuksia perjantai- ja lauantai-iltaisin eri porukoille kuten urheiluseuroille tai polttareiden ja varpajaisten viettäjiille.

MIELUINEN PESTI SAUNASEURASSA

– Ennen saunayrittäjänä aloittamistani olin jo aina pessyt ihmisiä, perheeni jäseniä. Pidin siitä kovasti. Siksi riemuitsin, kun minua pyydettiin Saunaseuraan pesijäksi. Jippii, pääsen tosi hienoon saunapaikkaan ja kaiken lisäksi pesemään!

– En ole törmännyt Saunaseurassa mihinkään negatiiviseen. Täällä ei väitellä, ei riidellä ja täällä on hieno ihmisten sanahelinä. Minä olen pikku loosissani ja minusta on ihanaa, kun ihmiset juttelevat rauhallisesti.

Pesemien miellyttää Jaanaa, koska hän tietää tuottavansa ihmisille hyvän olon ja mielihyvää.

– Peseminen on syväpuhdistamista. Tietenkin otan ensin hiet pois pinnasta, se on pesun lähtötaso. Mutta ihminen voi lisäksi rentoutua syvästi, jos antautuu pesemisen viettäväksi. Silloin voi saada erittäin hyvän tunteen.

Osa pestävistä on hiljaa, osa haluaa puhua.

– Kun aloitan pesemisen ja näen, että ihminen alkaa rentoutua, yritän keskittyä vain pesemiseen. Olenhan minäkin kova puhumaan, totta kai juttelen itsekin. Pesemisen syvin olemus kuitenkin kärsii puhumisesta. Oletan, että keskittymiseni ja läsnä olemiseni välittyä pestävään. Samalla rentoudun itsekin, kun huomaan käsiäni pitkin kulkevan mukavan tunteen. Se on vastavuoroista, jos minä olen rento, on

SAUNA HERMANNI

Sauna Hermanni on 1950-luvulla perustettu yleinen sauna Helsingin Hermannissa, Hämeentie 63. Hermannin saunakiinteistön omistaa kaupunki. Se on osittain katutason alla. Sauna remontoitiin 1990-luvulla. Sauna lämpiää uusilla IKI-kiukailla.

Saunoja on kaksi, miesten puolelle mahtuu 30 ja naisten puolelle 20 saunojaa. Pukuhuoneessa voi nauttia virvokkeita joko Hermannista ostettuja tai itse tuotuja. Hermanni tarjoaa myös pesupalvelun ilman ajanvarausta.

Maksu suoritetaan käteisellä kioskiin, josta voi vuokrata pyyhkeen, ostaa reilun kaupan kahvia, grillimakkaraa ja luomuli-mua. Luomuleivonnaisiakin saat-taa tarjolla, mikäli emäntä on ennättänyt leipoa.

Kai Törnblom on Saunaseuran tyytyväinen pesupalvelujen käyttäjä jo Humallahden ajoilta.

pestäväkin. Jotkut sanovat melkein nukahtaneensa. Silloin on kiva sanoa, että siihen tähtäsin.

TUHTIA HYVÄ PESTÄ

Jaanan suosikkipestävä on tuhdinpuoleinen ihminen.

– Kaikkia on kiva pestä. Ihan sama, onko mies vai nainen. Pestävässä saa olla massaa ja läänää, että on mitä pestä. Tuhti on hyvä harjan alla!

Jaana sanoo työssään olevan vain yhden miinuspuolen.

– Pesun kesto 20 minuuttia on rajoite. En tykkää siitä, että määrääjassa pitää pysyä. Ihmiset ovat niin erikokoisia. Pie-

net naiset esimerkiksi pesee sukkelammin, mutta taas naisten hiuksiin saattaa mennä enemmän aikaa. Hiljaisena päivänä pestessä saattaa puoli tuntia napsahtaa hyvinkin.

Jaana on toistaiseksi itse ehtinyt Saunaseuran saunoihin aika vähän.

– Täällä on ihan erilaiset löylyt kuin Hermannin saunassa, johtuukohan ehkä kosteustasosta. Haluan käydä saunassa vain äkkiä työpäivän päätteeksi ja nopeasti suihkussa ja sitten pois. Kun tulen kunnolla saunaan, tulen ajan kanssa.

– Sinänsä minulle on ihan sama millainen sauna on. Voin mennä vaikka kerrostalon pieneen saunakoperoon - tärkeintä on lämpö, vesi ja rentoutuminen. ☉

Koti
kuten
haluat

sato.fi

sato

*Striden vid Virta bro
den 27. oktober 1808.
Svenskarnes motfall.
b) senare skedet. Del V. PL. XLIII b.*

Sven
LUONTEIKAS JA PEHMEÄ OLUT
ALK. 3,5% TIL.
HUUKT OI MED KARAKTÄR
SUOMEN SODASSA. KOLJONVIRRRAN SILLALLA
KAYTTIN TAISTELU TUO MITÄ ANKARIN.
OLI HITELTY PÄIVÄ, KUNNES VINDOIN ILLALLA
AIKA ESIIN OLI ASTUA SANKARIN.
PITI TAISTOSSA PUOLIAAN YKSIIN TUO MIES.
JONKA NIMEN JO PIAN JÄLKIPOLVETKIN TIES.
OIWI OYJ IISALMI - IDENSALMI

Sven Tuuva 3,5 %
-miedompi vaihtoehto, mausta tinkimättä.

Virossa

kehitetään vanhaa savusaunaperinnettä

Viljandin Kulttuuri-akatemian suunnittelema savusauna lämpiää.

Olin tutustumassa asiaan Tarton yliopiston alaisuudessa toimivassa Viljandin Kulttuuri-akatemiassa pari vuotta sitten. Se on ensisijassa kansankulttuurista ponnistava oppilaitos. Sen piirissä tutkitaan käsitöitten, kansanmusiikin ja taiteen ohessa puurakentamista sekä saunojen suunnittelua ja rakentamista.

Irene Habicht on selvittänyt kirjassaan Eesti Saun (1972) koko maan alueen savusaunojen tyyppijakautuman ja rakenteelliset ratkaisut. Kirjaan tutustumalla saa hyvän

kuvan suomalaisille tuntemattomasta, mutta mielenkiintoisesta saunakulttuurista miltei nykypäivään asti.

PERINNE-SAUNA MAATILAMATKAILUUN

Tältä pohjalta kulttuuriakatemiassa suunniteltiin maatilamatkailuun suuntautuneelle Männiku Metsatalu yritykselle Viljandin alueen perinteeseen sovellettu savusauna. Maatilamatkailussa on todettu myös siellä, että korkeatasoiset saunapalvelut ovat välttämätön osa niiden toimintaa.

”Hirsien välissä reilusti hengittävää sammalta.”

Saunan nurkkasalvoksen rakenne on pyöreään hirteen sovellettu suoranurkka.

Tilaratkaisu Männiku saunassa perustuu padalla varustettuun eteistilaan ja noin 12 neliön saunatilaan. Lauteet ovat peräseinällä ja kiukaan vieressä on tilaa vesiastioille sekä pienelle pesupaikalle. Sopiva samanaikainen kylpimäärä on noin 4-5 henkeä.

Sauna rakennettiin pyöreästä mäntyhirrestä ja sen nurkat salvottiin meillä erittäin harvoin tavattavaa pyöreään hirteen sovellettua nurkkatyyppeä käyttäen. Hirsien välissä oli reilusti hengittävää sammalta. Katto tehtiin tervatuista paanuista.

KOEKYLVISSÄ KUNNON LÖYLYT

Saunan alueellinen erityispiirre on vesipadan sijainti ja koko kiuasrakennelman ratkaisu. Kiuas lämmitetään padan tulisijan kautta. Lieskat johdetaan padan alta seinän alitse saunan tiilikäiseen kiukaaseen. Koekylvyssä tästä asiasta keskusteltiin, koska kiukaassa kivet olivat padan puolella erittäin kuumia, mutta eivät samalla tavalla lauteitten puolella. Liekkien ja palokaasujen kulku pitkässä rakennelmasa antoi ajattelemisen aiheutta. Kunnolliset löylyt kuitenkin saatiin paikalla pidetyn seminaaripäivän päätteeksi.

Sauna on sijoitettu matkailutilan pihapiirin reunaan pienen uimapaikalla varustetun puron varteen. Luonnonläheisestä rakennustavasta johtuen se sopeutuu hyvin maisemaan ja pihapiirin historiallisen aittarivin läheisyyteen. ○

Sähkösuunnittelutoimisto
FORSSELL OY
Kullervonkatu 20, 00610 Helsinki
p. (09) 720 6330, f. (09) 7206 3333

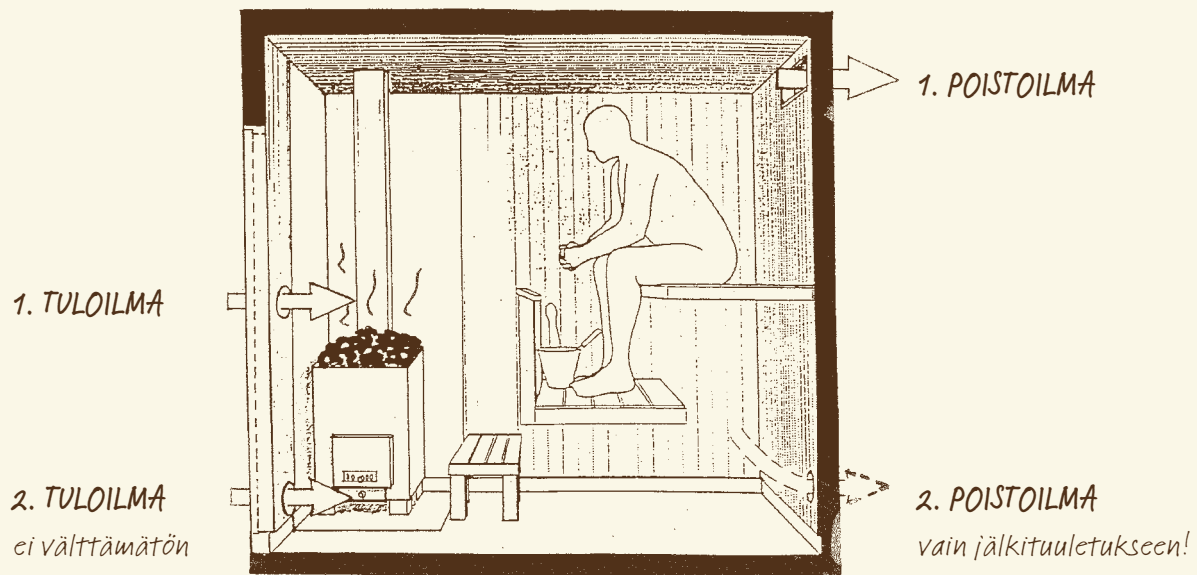
Wärtsilä on kansainvälisesti johtava merenkulun ja energiamarkkinoiden voimaratkaisujen toimittaja, joka tukee asiakasyrityksiä tuotteiden koko elinkaaren ajan. Wärtsilä maksimoi alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä teknologisiin innovaatioihin ja kokonaishyötysuhteeseen.

WARTSILA.COM

ENERGY
ENVIRONMENT
ECONOMY

WÄRTSILÄ

Jatkuvalämmitteisen kiukaan ilmanvaihto

Jatkuvalämmitteinen puukiuas toimii parhaiten painovoimaisen ilmanvaihtojärjestelmän eli ns. luonnollisen ilmanvaihdon avulla. Koneellista poistoa ei voi suositella, sillä se saa aikaan alipaineen, joka häiritsee tulen palamista ja tuo helposti savut saunaan. Jos koneellinen poisto kuitenkin on, tulee ilmanvaihtokone kytkeä pois päältä koko saunomisen ajaksi. Täydellinen ilmanvaihto eli sekä koneellinen sisään puhallus että poisto on Suomessa vielä niin harvinainen, että sitä ei tässä yhteydessä käsitellä.

Painovoimaisessa ilmanvaihtojärjestelmässä tarvitaan vähintään kaksi venttiiliä; tuloilma ja poistoilma. Ilman vaihtuminen luonnollisella tavalla edellyttää tulo- ja poistovenktiilien välillä vähintään metrin korkeuseroa – siis pystysuuntaan – koska lämmin ilmahan kohoaa itsestään ylöspäin. Myös vaakasuuntaan tarvitaan sopiva etäisyys toisistaan, nyt vaikkapa saunan vastakkaisille seinille sijoitettuina.

Tuloilmaventtiili sijoitetaan välittömästi kiukaan yläpuolelle – enintään puolen metrin korkeudelle ylimmistä kiuaskivistä.

Poistoilmaventtiili varustetaan säätöluukulla tai vastaavalla säätölautasella. Se sijoitetaan mahdollisimman kauaksi kiukaasta kattoon tai aivan seinän yläosaan. Perinteistä tuloilmaventtiiliä kiukaan alla ei välttämättä erikseen tarvita.

Painovoimaisen ilman vaihtuminen riippuu aina myös rakennuspaikasta ja tontin pienilmastosta, säätilasta ja vallitsevasta tuulen suunnasta sekä savupiipun korkeudesta ja savuhormin koosta.

Jatkuvalämmitteisen kiukaan keskeinen etu on se, että niin kauan kun kiukaassa palaa tuli, se vaihtaa myös tehokkaasti saunan ilmaa. Niin ikään saunan kuivatus kylpemi-sen päätyttyä onnistuu helposti, kun lopuksi laittaa vielä 2–4 klapia tulipesään hiljalleen palamaan. ●

FINN-FREIGHT

LENTORAHTI - MERIRAHTI

Finnfreight Oy on suomalainen huolinta-ala yritys, joka on erikoistunut lento- ja merirahteihin. Viemme ja tuomme kaiken kokoiset lähetykset, niin isot kuin pienet. Hoidamme lähetykset ammattitaitoisesti ja joustavasti, asiakkaan toiveen mukaan. Vaikka koko paketin.

FINNFREIGHT OY

Rahtitie 1 C
01530 Vantaa
Puh. 010 - 322 5220
info@finnfreight.fi
www.finnfreight.fi

Saunoja hiellä ja sydämellä jo lähes 30 vuoden ajan

Lindkullantie 8, 08500 Lohja, puh. (019) 361 114, faksi (019) 361 110
gsm 0400 441 149, s-posti: puuteosnurmi@puuteosnurmi.fi, www.puuteosnurmi.fi
Myymälä avoinna: Ma 8-16, Ke-To 8-18, Ti, Pe sopimuksen mukaan

SUOMEN KIUASKIVI

Terveellinen ja kestävä, Suomen kiuaskiven Oliivinkivi.

Saarisentie 161
52420 Pellosoieniemi

Puh: 015 455 223
Matkapuh: 0400-552 603

www.suomenkiuaskivi.fi

CAPTAIN'S SHOP

VENETARVIKEMYYMÄLÄT

Lauttasaari, Veneentekijäntie 11, (09) 682 2512
Herttoniemi, Simppukarinkatu 5, (09) 7268 1404
Espoo, Suomenojan venesatama, (09) 804 1102

Tuotteiden maahantuonti, varastointi, tukkukauppa sekä myymälä:

Oy VESTEK Ab

Martinkuja 4, 02270 Espoo, (09) 887 0120

vene@vestek.fi, www.vestek.fi

Verkkokauppamme palvelee teitä osoitteessa:

www.captainsshop.fi

AIRAM

Kansainvälisen tutkimuksen mukaan

Suomalainen löylysauna on se oikea sauna!

Teksti Risto Elomaa **Kuva** Seppo Pukkila

Kun Suomen brändityöryhmä julkaisi raporttinsa sieltä puuttui yllättäen kokonaan sauna. Edes sauna-sanaa ei raportista löytynyt. Kritiikin seurauksena raportin takana olevat voimat lupasivat, että saunankin osalta tehdään jotain. Matkailun Edistämiskeskus MEK sai tehtäväkseen 2011 saunan imago-tutkimuksen ja varsinaisen työn on tehnyt Sauna from Finland ry:n imagotyöryhmä sekä Innolink Research Oy.

Tulokset tästä tutkimuksesta julkaistiin Oma Mökki -messujen yhteydessä pidetyssä tilaisuudessa Helsingin Messukeskuksessa maaliskuun lopussa.

Tutkimus toteutettiin kahdessa vaiheessa kesällä 2011. Paneelitutkimuksen maiksi valittiin Saksa, Ranska ja Iso-Britannia. Toisessa vaiheessa käytettiin sähköistä mediaa. Vastauksia saatiin 70 eri maasta yhteensä yli 2 100. Vastauskielinä oli englanti 70 %, saksa 16 %, ranska 13 % ja kiina 2 %. Saksalaisia oli mukana 305, brittejä 286 ja ranskalaisia 202. Puutteena voisi pitää japanilaisten puuttumista.

Miehiä oli 36 % ja naisia 64 %. Ikäryhmistä suurin oli 56–65 -vuotiaat 26 % ja 36–45-vuotiaat 25 %.

MYÖNTEINEN MIELIKUVA KAIKILLE

Tutkimustulokset kertovat, että suomalainen sauna on erittäin potentiaalinen niin Suomen imagon, suomalaisen saunan palvelutuotteen kehittämisen kuin saunan vientiliiketoiminnan kannalta.

Suomalainen sauna herätti yleisesti positiivisia mielikuvia sekä saunassa käyneille että heille, jotka eivät olleet saunoneet. Suosituin sauna oli siis suomalainen löylysauna, joka vastaa pitkälle sitä Aachenissa 1999 määriteltyä saunaa. Oleellista on siis mahdollisuus löylyä heittämällä säätää kosteutta.

TUTKIMUSTULOKSET PÄHKINÄNKUORESSA

- saunaan suhtaudutaan kokonaisuutena erittäin positiivisesti
- positiiviset mielikuvat kytkeytyvät eniten sanoihin rentouttava/rentoutuminen
- negatiiviset mielikuvat liittyvät sanoihin kuuma/kuumuus
- vastaajat yhdistävät saunan ensisijaisesti Suomeen
- saunassa käyneet vastaajat ovat käyneet eniten löylysaunassa ja miellyttävimmät saunakokemukset ovat perinteisestä löylysaunasta
- mikäli sauna hankittaisiin kotiin, hankittaisiin löylysauna
- saunomiskokemukset ovat kylpylöistä, hotelleista loma- ja työmatkoilla
- saunomattomuus johtuu usein siitä, että ei ole ollut mahdollisuutta saunomiseen
- sauna nähdään kokonaisvaltaista uudistumista tarjoavana
- kuumen ja kylmän kontrasti miellyttää
- suomalainen sauna erottuu muista kuumuudella ja kosteudella
- suomalaiseen saunaan liitetään sanat alkuperäisyys/perinteisyys
- erottumistekijänä nähdään myös mahdollisuus kontrolloida lämpötilaa ja vaikuttaa siihen
- saunan äänet, tuoksut ja tunnelma ovat tärkeitä
- unelmien sauna on puusta rakennettu, puulämmitteinen mahdollistaen vilvoittelun ja mieluiten järven rannalla

TULOKSET HYÖTYKÄYTTÖÖN

En ole analysoinut tuota raaka-aineistoa, mutta otanta on sen verran laaja, että tulokset ovat varmasti käyttökelpoisia liiketoimintaa kehitettäessä. Kiinnostus kohdistuu erikoisesti suomalaiseen löylysaunaan eli saunaan, jossa itse saa heittää löylyä. Tämä oikeushan on viety saunojilta muun muassa Saksan yleisissä saunoissa hyvin pitkälle.

Toivotaan, että tämä ansiokas raportti kuluu saunaliiketoiminnan parissa toimivien käytössä ja johtaa uusiin aluevaltauksiin saunan viennin mutta myös muun muassa saunamatkailun parissa.

Raportti on jaossa myös muun muassa Suomen edustustoihin. Kansainvälinen Saunaliitto on tekemässä oleellisia osista tarpeellisia käännöksiä, jotta tuloksia voidaan hyödyntää mahdollisimman laajalti.

Alkuperäisen raportin voi saada tarvittaessa lainaksi allekirjoittaneelta. ○

Legendaarinen & jäljittelemätön

Kertalämmitteinen Aito AK-kiuas tarjoaa pitkät ja pehmeän hapekkaat lölyt. Ainutlaatuisella kiukaalla saunot yhdellä lämmityksellä seuraavaan aamun asti.

Nyt voit puolittaa AK-kiukaasi lämmitysajan valitsemalla keraamiset kivet – saunominen voidaan aloittaa jo parin tunnin kuluttua lämmityksen aloittamisesta! Saatavana hyvin varustetuista rakennustarvikeliikkeistä.

TUTUSTU KOKO KIUASVALIKOIMAAN » WWW.AITO-KIUKAAT.FI

Aidon lämmön lähteillä.

Made by NARVI Oy

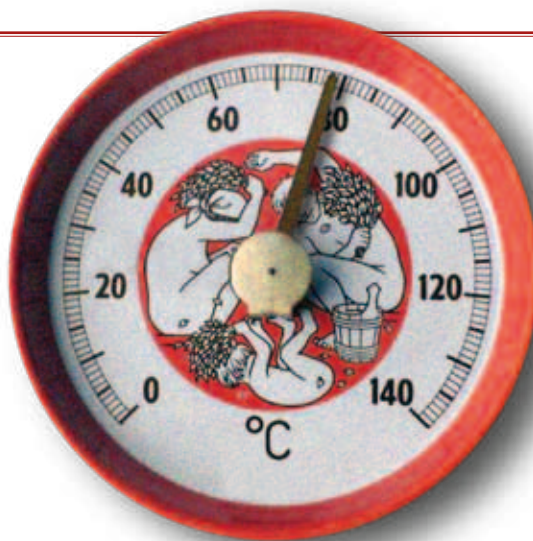
Ympäristösi tekijä.

SITO

Sito on infran, liikenteen ja ympäristön moniosaajista koostuva yritys, joka tarjoaa maan parasta palvelua sekä korkealaatuista luovaa suunnittelua. Palvelumme kattaa asiakasprosessin kaikki vaiheet konsultoinnista projektin kunnossapitoon. Meidän kanssamme suuretkin hankkeet onnistuvat.

» www.sito.fi

Kansainvälisen Saunaliiton ISS:n kuulumisia

Aina silloin tällöin törmään jäseneseen, joka kysyy mikä ISS oikeastaan on. Asiasta on yritetty tiedottaa, mutta kirjoitettu sana ei enää nykyisin mene perille ja valitettavasti kotisivujen päivitys on ollut myöhässä. Tähän tosin tullee parannus pian.

Asiaa auttaa varmaan myös se, että Saunaseura on perustanut kansainvälisen toimikunnan vuoden alusta hoitamaan seuran kansainvälisiä asioita yhteistyössä ISS:n kanssa.

Kansainvälinen Saunaliitto ISS on tällä hetkellä 14 saunaliiton muodostama yhdistys, joka vie saunan ja saunakulttuurin ilosanomaa kaikkialle maailmaan. Alkujaan Suomi oli suvereenisti suurin ja paras saunamaa, mutta vuosien varrella muutamat maat ovat kehittyneet nopeasti sekä saunojen määrällä että saunakulttuurin tasolla mitattuna ja huohottavat niskaan.

Sama koskee suomalaista saunateollisuutta. Vientimarkkinoilla tuo ehdoton johtoasema on sulanut Nokian tapaan. Uusia ja vahvoja tulokkaita on perinteisten saunamaiden kuten Ruotsi, Saksa ja Japani ohella mm. Venäjä ja pikkuhiljaa myös Kiina ja kiuasvalmistajana esim. Filippiinit. Itse asiassa uskon, että Kiina on saunateollisuudella ja saunojen lukumäärällä mitattuna viiden vuoden kuluttua maailman johtava maa.

ISS:n ylin päättävä elin on jäsenkokous, joka kokoontuu kerran neljässä vuodessa ja valitsee silloin puheenjohtajan ja hallituksen. Puheenjohtajana on vuoden 2014 loppuun allekirjoittanut ja varapuheenjohtajan vastuuta hoitaa Itävallan Peter Jeitler. Kaikki hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt toimivat tehtävissään ilman korvausta.

ISS:n kotipaikka ja toimisto on Vaskiniemessä. Saunaseuran toimisto hoitaa joitain sihteeritehtäviä tarvittaessa ja seuran omien tehtävien salliessa sekä huolehtii myös kirjapidosta ja tilintarkastuksen järjestämisestä.

Toiminta rahoitetaan jäsenmaksuilla ja jäsenten talkootyöllä sekä pienessä määrin ulkopuolisella tuella. Kansain-

välisen Saunakongressien rahoitus hoituu vastuullisen jäsenen toimesta ja kullekin kongressille laaditaan erillinen budjetti.

Eli ISS ei juuri kustannuksia Saunaseuralle aiheuta.

Koska jäsenet ovat melkoisen tuntemattomia useimmille, olemme sopineet, että jäsenet esitellään Saunalehdessä. Ensimmäisenä esiintyy tässä lehdessä nuorin jäsen eli KOBE Sauna Japanista.

ISS:n henkilöihin on mahdollista tutustua marraskuun juhliissa, jonne seura kutsuu vieraaksi ISS:n jäseniä sekä saunomaan että juhlimaan.

Seuraava isompi tapahtuma on INTERBAD -messujen yhteydessä Stuttgartissa lokakuussa 2012, jonka eräs pääjärjestäjä on Saksan Sauna-Bund. Paikalle odotetaan vajaat 500 näytteilleasettajaa ja noin 15 000 ammattilaisvierasta. ISS ja Sauna-Bund tuottavat paikalle "lambasting"-osaston Rimas kavaliauskasin johdolla. Ohjelmasta löytyy lisätietoja www.interbad.de.

Ruotsin Bastuakademien vietti 15. kertaa Saunan Päivää Kukkolankoskella lauantaina 09.06. Samoin juhlivat ainakin liettualaiset ja latvialaiset samana päivänä ja tekivät erilaisia saunataikojaan.

Kun kotisivut saadaan kuntoon aikanaan, sinne on tarkoitus saada luettelo erilaisista saunatapahtumista, joita ISS:n jäsenet järjestävät. Tämä mahdollistaa saunaseuralaisten mukaanmenon, mikäli joku tapahtuma kiinnostaa tai sattuu kohdalle sopivasti. Toistaiseksi tietoa löytyy vain SaunaOK:n sivuilta, jotka päivittyvät säännöllisesti (www.saunaok.dicole.net).

Matkailun Edistämiskeskuksen rahoittama saunan imago tutkimus haastatteli yli 2000 ulkomaista henkilöä. Tulokset, joista lähemmin toisaalla lehdessä, kertovat, että se paras sauna on suomalainen löylysauna. Ei ole vuosikymmenien "lähetystyö" mennyt hukkaan!

Jos ISS jäi kiinnostamaan ja tarvitset lisätietoa, ole yhteydessä vaikkapa sähköpostilla sauna@kolumbus.fi.

ISS:n jäsenet
tutuiksi

Juttusarja esittelee
Kansainvälisen
Saunaliiton
jäseniä.

Kobe Sauna

palaa Saunaseuran ja Kansainvälisen Saunaliiton kannatusjäseneksi

Japanilaiset ovat perinteisesti innokkaita kylpylöiden käyttäjiä muun muassa siksi,
että tyypillisessä pienessä japanilaishuoneessa ei ole pesumahdollisuuksia.

Japanilaiset peseytyvät usein yleisissä kylpylaitoksissa,
joita on kaupungeissa joka kadun nurkalla.

Kobe Sauna on toiminut vuodesta 1954 asti, alkuun tosin yleisenä kylpylänä. Vuonna 1964 Tokion olympialaisissa Suomen joukkue esitteli suomalaisen saunan, joka kiinnosti paljon japanilaisia. Asiaa auttoi se, että suomalaiset sauna-alan yritykset toivat Japanin markkinoille muun muassa hirsisaunoja ja kiukaita.

Kobessa suomalainen sauna lisättiin kylpylaitoksen palveluihin toisena Japanissa. Sauna on ollut yksi kylpylän suosituimmista osastoista koko ajan.

Vuonna 1995 Koben suuri maanjäristys tuhosi saunarakennuksen kokonaan. Onnellisten sattumien kautta Kobe Sauna avattiin kuitenkin uudelleen entistä ehompänä ja mukana oli tietysti uusi suomalainen sauna.

Saunalaitos toimii aivan keskellä Koben kaupunkia, lähellä rautatieasemaa. Saunoja on useita: suomalainen sauna, sähkösauna, suolasuuna sekä höyrysauna. Saunojen lisäksi siellä on luonnollisesti erilaisia kylpyaltaita, erilaista hierontaa sekä pesu- ja ravintolapalveluita.

Kobe Sauna on yleinen sauna ja avoinna kaikille. Hinta riippuu valitusta palvelupaketista, mutta jo hieman yli kymmenellä eurolla pääsee alkuun.

Viidennessä kerroksessa on lisäksi kapselihotelli. "Salary manit" yöpyvät tyypillisesti siellä vilkkaan illan ja iltasaunan jälkeen. Aamulla tarjotaan vielä sauna ennen työhön menoa pään selvittämiseksi.

Kobe Saunan omistajat haluavat levittää saunan sanomaa. Heidän tunnuslauseitaan ovat vapaasti japanin kielestä käännettynä "The Real Sauna Value and Sauna Culture" ja "Able to offer comfortable circumstances and real healing".

Koben edustajat kävivät aikoinaan Suomessa ja Kobe Sauna hyväksyttiin Saunaseuran jäseneksi vuonna 1977. Yhteys kuitenkin katkesi, kunnes Japanin Sauna Seura pyysi ISS:n kautta mahdollisuutta järjestää kobelaisille tutustuminen Vaskiniemeen viime syksynä.

Saunalaitos käyttää kuvassa olevan rakennuksen kerroksia 1 sekä 6–9.

Presidentti Atsushin Yonedan johdolla joukko saapuikin marraskuussa. Saunamajurimme Seppo Pukkila tutustutti joukon saunamme saloihin ja kylvetti heidät perusteellisesti, mistä lämmin kiitos Sepolle.

Palattuaan Japaniin presidentti Yoneda otti yhteyttä ja halusi liittyä takaisin sekä Saunaseuran kannatusjäseneksi että myös ISS:n kannatusjäseneksi, vaikka Koben edustajat ovat olleet pitkään Japanin Sauna Seuran jäseniä ja siis sitä kautta myös ISS:n jäseniä.

ISS päätti hyväksymisestä Japanin Sauna Seuran suosituksesta tammi-kuussa. Saunaseuran osalta virallinen päätös tulee seuraavassa johtokunnan kokouksessa. Eiköhän näin inno-

kas suomalaisen saunan lähettiläs Japanista oteta ilolla mukaan, vaikka seuralla ei ulkomaisia kannatusjäseniä aiemmin olekaan.

Kobe Saunassa kaikki suomalaisessa saunassa kävijät saavat käyttöönsä vihdan (opiksi Vaskinie-meekin). Sisätiloissa on hienoja kuvia suomalaisista maisemasta ja saunoista ja jo ulko-ovella tulijoita tervehtii iso kivinen saunatonnttu.

Toivotamme Kobe Saunan lämpimästi mukaan. Jos joku on menossa Japanin Kobeen, ottakoon yhteyttä minuun. Uskon, että käynti Kobe Saunassa tulee olemaan Yoneda-sanin hoivassa ikimuistettava tilaisuus. Lisätietoja löytyy www.kobe-sauna.co.jp.

*Varsinaiset tämän kesän asuntomessut pidetään Tampereen Vuoreksessa heinäkuun puolesta
välistä alkaen kuukauden ajan. Tämä sauna on esimakua sen tarjonnasta.*

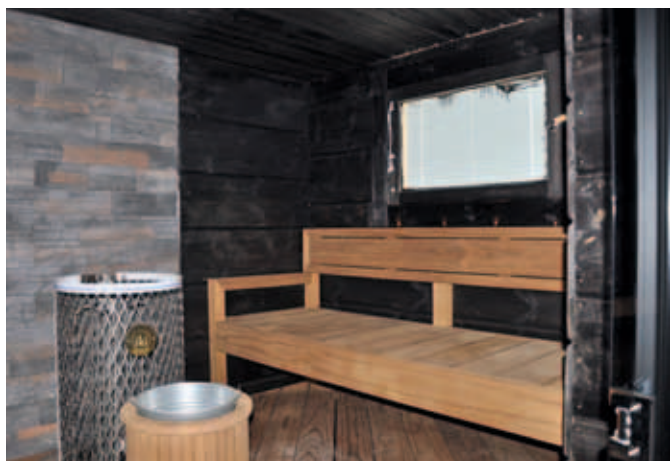
Loma-asuntomessut vetävät saunakansaa

Kesän loma-asuntomessut on Osuuskunta Suomen Asuntomessujen ja Lappeenrannan kaupungin toimesta rakennettu Lappeenrannan Rauhan kaupunginosaan, kymmenen hehtaarin alueelle harjumaiseen maastoon. Messut ovat avoinna 25.6.–8.7.

Paitsi Saimaan siintävä selkä, katsottavana on 13 yhden perheen ja 3 kahden perheen asuintaloa energiaa säästävine teknisine ratkaisuineen, sisustuksineen ja saunoineen. Siellä täällä piholla on käytetty rakenteisiin ja koristei-

siin Ylämaan kaunista kiveä. Rannalla on maanalainen Korsusauna, Saunamaja takkatupineen ja peruskorjattu 1940-luvun punainen rantasauna.

Rannalla on myös Saunamaailma, toistakymmentä eri valmistajien näytteille tuomaa saunaa vierä vieressä Rantaitin varrella. Saunat huutokaupataan messujen aikana. Oheiskohteena on Saimaa Gardensin New Port-laiturin kupeessa kelluva vesillä liikkuva loma-asunto Joutsenon Helmi saunoineen.

Lappeenrannan loma-asuntomessuilla on nähtävänä saunamaailman 20 erillistä saunaa sekä loma-asuntojen omat saunat. Saunan rakentajille ja kunnostajille riittää vinkkejä niin materiaaleista, muodoista, tekniikasta kuin sisustuksestakin.

Eivätkä saunat tähän loppu. Toinen Saunamaailma löytyy messualueen läheisyydestä, vajaan kilometrin päähän vuosi sitten valmistuneesta kylpylähotellikompleksista nimeltä Holiday Club Saimaa. Siellä on kylvettävänä seremonia-, suola-, mökki- ja discosaunat, savusauna katolla ja lasten iglusauna.

Holiday Club Saimaan kokoustiloissa pidetään 30.6.2012 Suomen Saunaseuran järjestämä Saunaseminaari. Tervetuloa!

Lisätietoja muun muassa www.asuntomessut.fi/lappeenranta-2012 sekä www.holidayclub.fi ja www.gosaimaa.com.

Messualue sijaitsee 35 km Lappeenrannan keskustasta. Ajo-ohje: valtatie 6 suunta Joensuu, Imatrantien risteykseltä messuopasteiden mukaan kohti Rauhaa.

Junamatkustajat voivat jäädä junasta Imatran asemalle, josta messualueelle on matkaa kuusi kilometriä. ●

Toukokuun alussa messualueella vielä rakennettiin vilkkaasti.

Tervetuloa Lomasauanaseminaariin

Lappeenrannan loma-asuntomessujen yhteydessä pidetään Suomen Saunaseuran ja Osuuskunta Suomen Asuntomessujen yhteinen Lomasauanaseminaari.

Tilaisuus on maksuton. Asuntomessut tarjoaa piirakkakahvit ja keittolounaan. Päivän puheenjohtajana toimii professori Lasse Viinikka.

Aika ja paikka:
lauantai 30.6., Kylpylähotelli Holiday Club Saimaa

OHJELMA

klo	
10.30	Tervetulokahvit ja karjalanpiirakat
11.00	Sauanaseminaarin avaus, Saunaseuran kunniapj. Lasse Viinikka
11.10	Löyly ja kosteus saunassa, DI Esko Mäkelä
11.30	Yhtiösaunomisen vaarat, DI Risto Elomaa
12.00	Hyvän löylyn salaisuus, arkkitehti Pekka Tommila
12.30	Saunan terveysvaikutukset, prof. Lasse Viinikka
13.00 >	Keittolounas

Tutustuminen Loma-asuntomessuihin ja Saunakylään klo 18.00 asti.

Ylijäämä- runoudella lämmmitetty sauna

Kesän koittaessa suomalaiset vaeltavat rantasaunoillensa ja löylyttelevät jälleen puulämmitteisissä saunoissaan. Erätaidoista vieraantuneelle keskuslämmityksestä nauttivalle saunojalle, joka on tottunut laittamaan saunan päälle vääntämällä nappulaa – kaakkoon tai säyseämpään ilmansuuntaan, saattaa puulämmitteisen kiukaan sytyttäminen aiheuttaa joskus päänvaivaakin.

Saunaan on varattava jotakin sopivaa sytykettä. Itselläni oli muutama vuosi sitten alalauteelle varattu nippu niin sanottua ylijäämärunoutta. Kiuasta sytytellessä liuskoista oli hyvä repiä suikaleita tulen ruoaksi, jos puut olivat turhan märkiä syttyäkseen. Samalla tuli selailtua säikeitä, jotka itsekritiikki oli lajitellut tähän saunan sytykkeeksi päätyvään pinoon.

Mitä nämä ovat, kysyi muutama vieras, joka oli valjastettu saunanlämmityspuuhiiin. Ylijäämärunoutta, vastasin. Miten niin ylijäämä, minulta udeltiin. Aloin selämaan muutamaa liuskaa ja ehkä niistä olisi ollut vielä

muuhunkin kuin hieksi hartioille. Päätin kuitenkin olla pelastamatta niitä ja nauttia pehmeistä poeettisista löylyistä sen sijaan. Onhan se mukavaa kun halot ovat syttyneet paperinpalalla, jossa on vaikka tilitetty välillämme virtaavaa vettä tai hehkutettu karpästen parvea, joka sukeltaa syvään kaivoon, nostatettu paatosta muistojen veneistä kansankoulun kevätnäytelmän kulisseeissa, surtu puuta, jonka kirves kaataa ja näin satu loppuu. Mitä kiukaan uunissa palaa? Vaikuttaako se löylyn laatuun? Ainakin ajatuksissa on hauska leikkiä eri laatuilla löylyillä, jotka olisi lämmitetty esimerkiksi runoilla, myrskyn kaatamalla aarniometsän puilla, vanhoilla heinäseipäillä tai moottoritien rampista puretusta betonilaudoituksesta. Väliäkö sillä? Ainakin ajatuksella on väliä.

Uudet sytykkeeni ovat astetta musikaalisempia. Ne ovat hienoja lastuja soitinrakentajan verstaasta. Kohta saunanpiippu soikin puhdasta a-duuria ja pääskysset kaartavat kaiken yllä. Oodi sille, poeettiselle ja puhdassointuiselle saunalle. Oodi sille!

Mitä kiukaan
uunissa palaa?

Vaikuttaako se
löylyn laatuun?

LAURA PUOMIES

Kirjoittaja on väitöskirjaa valmisteleva kulttuurintutkija, jonka erityisenä mielenkiinnon kohteina ovat sauna ja mainoksien luomat menneisyysmielikuvat. Hän on tämän vuoden kolumnisti Sauna-lehdessä.

laura.puomies@gmail.com

Microsoft

Tiimi kolmella eri aikavyöhykkeellä.
Yksi asiakirja pilvessä.
Kaikki tieto yhdessä ja samassa paikassa.
Aitoa yhteispeliä.

Esittelyssä Microsoft Office 365.

Tee yhteistyötä verkossa - Office, Exchange, SharePoint ja Lync-videoneuvottelut.

Tutustu ja kokeile ilmaiseksi

www.microsoft.com/fi-fi/office365

 Microsoft®
Office 365

”Sitä, ettei tahraa eikä
särje jalat kulkijain?”

Suomi,
saunaseurojen

luvattu
maa

Kaarisilta

Siilinjärveläisen Vexin sauna polkupyörän tarakalla. Sauna lämpiää kävyillä ja lämmitys kestää 45 minuuttia

Kiistelty henkilö, inkeriläissyntyinen saunaseuran jäsen Rudolf Sykiäinen kirjoitti Sauna-lehteen sarjaa venäläisestä saunasta, banjasta. Erkki Helamaa tiivisti ja kansantajuisti Sykiäisen kirjoituksia lehden artikkeleiksi. Kirjoituksista Sykiäinen julkaisi sittemmin kirjan Venäläinen sauna. Helamaa kirjoitti Sauna-lehdessä kirjeen Sykiäiselle ystävänpäivänä 2003: ”Artikkeleitasi muovattessani olen muistellut aikaa 60 vuotta sitten ja sitä tilannetta, missä tapasimme

ensi kerran. 1943 Maaselän kannaksella huutelit meille propagandaasi. Olin toisella puolella. Olimme 19-vuotiaita kumpikin. Muistelen Vaskiniemessä yhteisymmärryksessä todenneemme, että aika oli tehnyt tehtävänsä ja vihollissuhteet ilman saunaakin unohdettu.”

Saunan oheistuotteita markkinoivan yrityksen tutkimus saunatapojen muuttumisesta ylitti uutiskynnyksen: ”suomalainen saunominen muuttumassa, lauteilla korostuu elämysten etsiminen”. Perinteistä suomalaista saunakulttuuria

vaalivat esittivät puolestaan mielipiteen, että suomalaiselle saunalle olisi saatava EU-suoja kuten karjalanpiirakalle tai kalakukolle.

Kv. Saunaliiton puheenjohtaja Matti Kivinen lähetti lehdistötiedotteen kutsuakseen suomalaisen saunan ystävät neuvonpitoon suomalaisen saunan tulevaisuudesta. Saunan määritelmästä ja europarlamentaarikkojen osuudesta edistää saunaa suomalaisena tuotemerkkinä syntyi vilkas keskustelu. Kriittisimmät pelkäsivät herättää nukkuva karhu eli että EU alkaa todella ruotia ja määräillä saunaamme.

SAUNATIETO VÄLITTYI RUNONLAULANNASSA

- Savusaunan hämärässä ajattelen elämäni, sitä kaikkea, minkä kautta olen päätynyt tähän ihanaan paikkaan. Jos kaikki ei olisi mennyt, niin kuin on mennyt, olisinko tässä nyt? Olisiko yksikin toinen valinta haaroittanut polkun toiselle tielle? Sen tiedän, että tämä hetki ei voisi olla ainakaan parempi - kirjoitin pääkirjoituksessani Savusaunan tuoksu.

Vanhaan saunaperinteeseen olennaisesti kuuluvaa saunavihta/vasta -teemaa lehdessä valotti vihdanteon maailmanmestarin Pentti Hakolan vihdanteko-ohjeet, vihdan laatuohje, vastan ja vihdan nimien historiaa; esim. satalatva, simasulka (Kalevala).

Eero Välikankaan mukaan, "kun kulkee taaksepäin, pääsee eteenpäin saunatiedossa. Juurilleen pääsee rakentamalla savusaunan. Esi-isillämme ei ollut kirjapainoja, he tekivät väitöskirjansa laulamalla sen runomittaan ja siirsivät tietonsa - myös saunatietonsa - näin eteenpäin".

Pekka Laaksonen kirjoitti saunasta ja suomalaisuudesta: "Samuli Paulaharju tutkiessaan Ruijan suomalaisia kirjoitti: Saunan lämpöisistä on suomalainen aloittanut maailman vaelluksensa, ja saunansa hän vie mukanaan, minne ikinä hän kulkeutuukin ja saa asuinsijansa. Jäämeren autioille rannoille, missä ei hakopuu eikä lehtipuukaan kasva, hän kopsii meren ajamista lankunpätistä pienen turvekattoisen kömmänän, kopeltaa kiukaan rantakivistä ja lämmittää se turpeella. Tunturipuron vettä hän heittelee kiukaalle ja huiskii selkäänsä pajuista sidotulla vastalla."

Erkki Helamaalta ilmestyi Vanhan rakentajan sanakirja. Haastattelussa Helamaa totesi: "Ilman sähkökiuasta Suomessa ei olisi saunakulttuuria, sillä puulla lämmitettävän saunan rakentaminen kaupunkirakennuksiin on hyvin hankalaa, ellei mahdotonta -. Hyvästä saunasta hän totesi - Jos ei osata sauna, turha vaatia hyvää saunaakaan."

ONKOHAN TAIVAASSA SAUNARUSTINKIA?

Saunaseuran täyttyessä 70 vuotta lehdessä raportoitiin kuvin seuran juhlista Suomalaisella Klubilla.

Myös Sauna-lehti täytti vuosia. Varsinaisesti lehti alkoi ilmestyä 1947. Lehden vuosipäivän kunniaksi kirjoitin pöytäkirjoja Sauna-lehdistä 60-vuoden ajalta otsikolla: Saunat kuntoon! Saunat kunniaan!

Jaakko Okker oli pöytäkirjassa Terveisiä saunasta -kirjasta sanankäyttäjien tekstejä: "Sen porstuassa kylvyn jälkeen

"Siparilan" maasauna Muurameissa on rakennettu Samuli Paulaharjun vuonna 1909 Valkjärvellä tekemien muistiinpanojen mukaan.

istuskellessaan tuntee olevansa kotonaan, siinä ympäristössä, johon kuuluu ja josta ei lähde irti (Juhani Aho). Siinä istuessaan aprikoi Antti, onkohan taivaassa saunarustinkia? – Ei suinkaan se ilman sitä, virkkoi Jussi (Maiju Lassila). Mitä vanhemmaksi he tulivat, sitä useammin mieli veti saunaan, sauna oli jotakin, jossa ei tarvinnut muuta kuin olla (Marja-Liisa Vartio)."

Ilkka Välimäki totesi artikkelissa Lapsi saunassa ja saunomassa: "Me suomalaiset uskomme, että suomalaisen saunamme sopii myös suomalaisille lapsillemme. Me lastenlääkärit kuitenkin tiedämme, ettei pikkulapsi siedä pitkäkestoista kovaa kuumuutta, eikä pysty asiaa itse kertomaan. Saunaan tottunut suomalaisperhe osannee huolehtia lapsistaan saunassa, koska saunakulttuuri on peritty isältä pojalle. Karaistuuko suomalainen lapsi sietämään saunaa luonnostaan, saunoessaan vauvaiästä lähtien? Kestääkö hän saunomista paremmin kuin ulkomaalainen? Emme tiedä, sillä lasten saunomista on tieteellisesti tutkittu vähän." Viaporin Vihtahousut -saunaseurassa syntyi idea kutsua muita saunaseuroja saunomaan Suomen suurimmaksi puulämmitteiseksi saunaksi mainittuun Merisotakoulun saunaan Suomenlinnaan. - Suomi on saunamaa, se on saunaseurojen luvattu maa. Jos ei nyt joka pitäjässä - niin ainakin joka toisessa - on saunaseura. Saunaseuroja on syntynyt pelastamaan lähiympäristön uhanalaista saunaa. Monella saunaseuralla on myös periaatteena suomalaisen saunaperinteen vaaliminen -.

Pekka Laaksonen oli yhtenä kirjoittajana Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisemassa Murtovaaran talomuseo-teoksessa. Synnyinseudullani sijaitsevan museon historiaa poimittua: Kaskiviljelijän ensimmäinen asumus saattoi olla monitoimirakennus, joka palveli paitsi asuntona, myös saunana ja riihenä. Paulaharju totesi vielä vuonna 1907 Pohjois-Karjalassa: Ne saunat, joita on ensimmäisinä rakennuksina uudispaikoille kohotettu, ovat useinkin olleet tavallisia karjalaissaunoja, joita lisäksi on käytetty ihmis-asuntoina. Pirtin lämmittämisen jälkeen kuumista kivistä voitiin saada myös löylyt, jos päälle valettiin vettä.

Kirjoitin pääkirjoituksessani: - Sauna on meille, paitsi rentouttava harrastus ja yhdessäolon muoto, luovuuttamme ruokkiva idealähde. Mitä uskomattomiin paikkoihin ja millä uskomattomalla toteutustavalla suomalaiset ovat keksineet rakentaa saunoja. Ei liene juuri enää rakennusta, paikkaa tai kulkuneuvoa, johon joku ei olisi pykännyt saunaa. Savusauna suihkuhävittäjässä taitaa kuitenkin olla vielä toteuttamatta!

MAAILMAN IHANIN PAIKKA

- Joitakin aikoja sitten eräs saunasisko ilmestyi Vaskiniemeen pitkän tauon ja vaikean sairauden jälkeen hymy huulillaan kertoen saaneensa jatkoajan ja uuden elämän. Nyt todella osaan nauttia tästä maailman ihanimmasta paikasta

ja jokaisesta löylystä ja sen jälkeisen vilvoittelun tuomasta hyvänolon tunteesta maailman kauneimman maiseman edessä - , kirjoitin Sauna on kaikki -otsikolla.

Saunaseuran johtokunnan uudistuessa myös tiedotustoimikunnan puheenjohtaja vaihtui. Uusi johto halusi, että Sauna-lehden pääkirjoituksen kirjoittaisi jatkossa seuran puheenjohtaja.

Viimeisessä pääkirjoituksessani Rauhan tyyssija, kirjoitin - Jo lähestyessäni Vaskiniemeä pihalla tuntuu savun kotoinen tuoksu. Se tuo mieleen lapsuuden lauantait. Kiu-kaan sihinä viipyy ja antaa -pehmeän löylynsä vasta kotvan kuluttua kuin kätelläkseen kulkijan hiljaiseen huomaansa. Savusaunan hämärässä, savuntuoksuisen lämmön heliessä maailman pahuus on kaukana. Savusaunassa vajoan itse- ni, omaan maailmaani, kiire ja stressi ovat poissa, on vain rauha ja hiljaisuus. Sametin pehmeä löylyn kosketus luo lohdun, suo suojan surulle -.

Kun muistelin näiden kahdentoista vuoden kaarta saunatietouden ja saunan terapeuttisen sanoman välittäjänä, mieleeni tuli Kaarisiltani.

Ja Jumala sanoi: "Toisille annan toiset askareet, vaan sinulta, lapseni, tahdon, että kaarisillan teet.

Sillä kaikilla ihmisillä on niin ikävää päällä maan, ja kaarisillalle tulevat he ahdistuksissaan..."

(Aale Tynni, Kaarisilta) ○

A Member of
The Linde Group | AGA

Nauti kesästä
turvallisesti AGAn
nestekaasulla.

Skannaa koodi puhelimellasi,
niin saat lähimmät AGA-jälleenmyyjät
suoraan puhelimeesi.

myaga.fi

SAUNA
MARKET

SAUNAMARKETIN KÄSIKIRJA 2018, 471 000 Nauti (Jouko) ja Keskittely. Joulukuu. Maailma 12.000, 18.000 www.suomenkoti.fi

Pekka Laaksonen ja Raili Vihavainen saivat lämpimät onnittelut sekä puheenjohtaja Ben Grassilta että koko kokousväeltä.

Raili Vihavainen ja Pekka Laaksonen kunniajäseniksi

Raili Vihavaisen ja Pekka Laaksosen valittiin seuran uusiksi kunniajäseniksi toukokuussa. Raili ja Pekka ovat monille seuran jäsenille hyvinkin tuttuja, niin pitkään he ovat aktiivisesti seuran hyväksi toimineet ja ahkerasti Saunatalolla saunoneet. Tässä kuitenkin lyhyt esittely ja molempien vastaukset samoihin sauna-aiheisiin kysymyksiin.

Raili: ”Aina naisten puolesta”

Raili Vihavainen toimi 12 vuoden ajan Sauna-lehden päätoimittajana aina viime vuoden loppuun asti. Hän hoiti lehden kokonaisvastuullisesti eli oli yhtä lailla päätoimittaja, toimittaja, toimitussihteeri kuin taittajakin. Sen lisäksi Raili on ollut aktiivisesti mukana muun muassa tiedotus-toimikunnassa. Raili on ahkera saunoja ja omien sanojensa mukaan ”aina naisten puolesta”.

Raili jatkaa Sauna-lehden toimitusneuvoston jäsenenä ja lehden avustajana.

Miksi ja milloin liityit Saunaseuraan?

Liityin seuraan 1990-luvun loppupuolella. Olin päättänyt aloittaa varsinaisen avantouinnin, joten etsin läheltä saunaa, jonka yhteydessä olisi avanto. Olin harrastanut aikaisemmin lapsesta saakka kylmässä vedessä uintia aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn, aina kun rantavesi oli sula.

Etsiessäni avantouintimahdollisuutta olin jo kuullut Suomen Saunaseuran mainioista savusaunoista tuttavalta, joka sitten suosittelee jäseneksi.

*Sauna-lehti onnittelee
Railia ja Pekkaa,
toimitusneuvostonsa jäseniä.*

Mitä jäsenyys on Sinulle antanut?

Paisi maailman parhaita löylyjä upean maiseman äärellä ja virkistävän avannon, myös sukeltamisen mielenkiintoiseen saunamaailmaan ja -elämään, terapeutin harrastuksen ja henkireiän. Ja ennen kaikkea leppoisaa saunomista mukavien saunasiskojen kanssa.

Saunatietouteni on kohonnut uusiin ulottuvuuksiin - erityisesti Sauna-lehden toimittamisen myötä.

Mikä asia on vuosien saatossa päässyt yllättämään?

Saunan tuoman mielenrauhan ja henkisen hyvinvoinnin perinnettä vaalivassa seurassa sattuu ja tapahtuu!

Miten seuran toiminta on mielestäsi kehittynyt?

On ainakin pyritty lähentymään ja kuulemaan jäsenistöä. Kansainvälinen saunatoiminta on vilkastunut. On tarkkailtu EU:n vaikutusta suomalaiseen saunaan.

Mitä haluaisit sanoa seuran luottamushenkilöille?

Avoimuutta ja avointa tiedottamista, jotta "urbaanit legendat" eivät alkaisi toteuttaa itseään. Saunaseuralla ei ole suuria salaisuuksia. Seuran muodostavat sen jäsenet. Jäseniä on kuultava vieläkin enemmän ja organisaation ol-tava mahdollisimman matala. Enemmän tilaisuuksia, joissa jäsenet voivat tavata johtoa ja toimikuntia sekä toisiaan - saunasiskot myös -veljiä.

Vaikka johtokunta ja toimikunnat ovat kovin miesvoittoisia, saunasiskoja ei saa unohtaa!

Saunaseuran hyviä vanhoja perinteitä on vaalittava, vaikka seura ajan myötä luonnollisesti uudistuu. "Pyörää ei kannata keksiä uudestaan". Vanhoja saunakonkareita kannattaa kuulla perinteen siirtämiseksi.

Vanha talkoilla tekemisen perinne kunniaan, se paitsi säästää kustannuksia, luo myös yhteisöllisyyttä seuraan.

Entä saunasiskoille ja -veljille?

Muistakaa, että monet tulevat saunaan rentoutumaan ja rauhoittumaan, ei siis kovaäänistä seurustelua saunoissa, suihkuhuoneessa, verannalla eikä takkatuvassa. Noudattakaa hyvää saunaetikettiä, niin me kaikki voimme nauttia upeista saunoista ja paikasta.

Enemmän vanhaa hyvää talkooperinnettä, se lähentää ja tutustuttaa seuran jäseniä toisiinsa, vastaa seuran Some:a "livenä".

Aatteellinen pohja on tärkeä, muuten seura olisi vain yksi saunomis seura muiden joukossa. Suurin osa sauna-

seuralaisista jakaakin suomalaista saunaperinnettä vaalivan yhdistyksen tavoitteet.

Mitä kunniajäsenyys Sinulle merkitsee?

Koen sen luonnollisesti kunniaosoituksena ja kiitoksena panoksestani Saunaseuran hyväksi. Mukavaa, jos olen ollut hyödyksi Suomen Saunaseuralle.

Tunnen olevani arvokkaassa joukossa! Kiitos kunniasta ja luottamuksesta!

Pekka: Seuran muodostavat sen jäsenet

Pekka Laaksonen on liittynyt Saunaseuraan 1978 toimi-essaan Suomalaisen saunan juuret -neuvottelukunnassa. Päätönsä hän toimi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston johtajana vuodesta 1978 eläkkeelle asti. Pekka oli pitkään myös Kalevalaseuran puheenjohtaja ja on tällä hetkellä Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtaja.

Pekka on sauna-aiheisissa artikkeleissaan ja esitelmis-sään keskittynyt saunan ja suomalaisuuden yhteyteen ja saunaan kansallisena symbolina.

Pekka on ollut Saunaseurassa useissa luottamustoimis-sa, mm. johtokunnan jäsenenä ja tiedotustoimikunnan puheenjohtajana. Tällä hetkellä hän on Tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan varapuheenjohtaja ja Sauna-lehden toimitusneuvoston jäsen.

Miksi ja milloin liityit Saunaseuraan?

Kustaa Vilkuna minut ensimmäisen kerran toi Saunaseuraan 1978. Vilkuna oli silloin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran esimies ja minä nuori arkistonjohtaja. Harald Teir oli käynnistämässä Suomalaisen saunan juuret -nimistä tutkimushanketta. Kaksi hyvää neuvoa muistan tuolloin saaneeni. Harald neuvoi, että jos menee kylmään veteen uimaan – toisin kuin hän tekee –, on syytä kastella aluksi poskipäät. Ne kertovat keholle, mistä on kysymys. Huonosti toimineen kuivamustekynäni takia Kustaa antoi myös neuvon. On syytä hankkia heti täytemustekynä. Kynä on nimittäin kynämiehelle sama kuin kirves kirvesmiehelle. Sen pitää toimia. Kysyin Haraldilta saunan jälkeen, mikä on Saunaseuran tärkein tehtävä. Tärkein tehtävämme on osoittaa ruotsalaisille, ettei kylpyhuone ole sauna. Ymmärsin, että Saunaseurassa vallitsi hieno huumorintäyteinen henki. Hankin täytemustekynän, aloin kastella poskiani ja liityin seuraan.

Mitä jäsenyys on sinulle antanut?

Ensiksikin se on antanut mahdollisuuden kylpeä maailman toiseksi parhaassa saunassa. Toiseksi Saunaseuran piiristä on löytynyt monia hyviä ja monen tietämisen ja taitamisen alan ystäviä. Heistä on ollut apua arjenkin askareissa. Kolmanneksi sauna-aate ja sen historia ovat luonnostaan johdatelleet moniin kirjoitus- ja julkaisutöihin.

Mikä asia on vuosien saatossa pääsytt yllättämään?

No ehkä se, että saunominen on näin varttuneemmalla iällä tullut entistäkin tärkeämmäksi asiaksi. Se vain osoittaa, miten hienosta kokonaisvaltaisesta systeemistä on kysymys.

Miten seuran toiminta on mielestäsi kehittynyt?

Koska seuran luottamushenkilöinä on monen alan ihmisiä, seura on sopivasti ja mukavasti ollut kiinni ajan virtauksissa. Itse saunalaitos on viime aikojen kunnostustöiden jälkeen hyvässä vireessä. Ja miten kauniilta pihapiiri näyttääkään.

Mitä haluaisit sanoa seuran luottamushenkilöille?

Tärkeätä on, että luottamushenkilöt sitoutuvat aidosti seuran toimintaan ja ymmärtävät sen aatteellisetkin tavoitteet. Tämänkin takia on hienoa, että saamme 75-vuotisjuhlien kunniaksi Tuomo Särkikosken kirjoittaman kiinnostavan juhlakirjan. Olen siitä todella iloinen.

Entä saunasiskoille ja veljille?

Kiitokset tähänastisesta. Opastakaa edelleen sopivin kommentein uusia jäseniä hyvien saunatapojen hallintaan.

Mitä kunniajäsenyys Sinulle merkitsee?

Arvostan sitä suuresti. Muita kunnianosoituksiani väheksymättä, tämän eteen on eniten hikoiltu. ☉

www.eberi.fi

**EBERSPÄCHER LÄMMITTIMELLÄ
TALVEN KYLMYYTTÄ VASTAAN
- ÄLÄ RAAPUTA, LÄMMITÄ ETUKÄTEEN**

- Lämmin moottori ja sisätila
- Säästää ympäristöä
- Soveltuu E85 polttoaineelle
- Markkinoiden pienin

**Lisää käyttömukavuutta
Easy Start radiokauko-ohjaimella.** HYDRONIC II ECO

A WORLD OF COMFORT **Eberspächer**

Maahantuoja Wihuri Oy Tekninen Kauppa
www.eberi.fi | www.autola.fi | www.wihuri.fi
eberspacher@wihuri.fi | p. 020 510 2327

Aito elämys.

 IKIKIUS
klukaista klukain

Oy LAINAS Ab
VUOKRATEKSTIILIT - PESUPALVELUT

Hankasuontie 5, 00390 Helsinki
09 6150 0315, 040 5050 895
fax 615 00317

Seura juhlii yhdessä 75-vuotistaivaltaan

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

Marraskuun 16. päivänä 1937 perustettiin Saunan ystävät, josta sukeutui nykyinen Suomen Saunaseura. Tasan 75 vuotta perustamisestaan eli 16.11.2012 seuramme juhlii taivaltaan monin menoin.

Edellisenä päivänä julkistetaan juhlakirjamme, seuran historiasta ja laajemmin suomalaisen saunan vaiheista kertova teos, jonka VT Tuomo Särkikoski on kirjoittanut yhteistyössä seuran historiatoimikunnan kanssa. Kirja jaetaan seuran jäsenille ja kirjan kustantaja Gummerus myy sitä kirjakaupoille.

Juhlapäivänä kello 14–16 Saunatalolla järjestetään avoimet ovet, jolloin seuran sidosryhmät, yhteistyökumppanit ja jäsenet ovat tervetulleita tervehtimään juhlivaa Saunaseuraa.

Päivän päätaapahtuma on seuran perustamispäikassa Helsingin

Suomalaisella Klubilla järjestettävä iltajuhla klo 19, jonne toivotetaan mahdollisimman moni seuran jäsen tervetulleeksi.

Ohjelmaan kuuluu tervetuliaismalja, kolmen ruokalajin illallinen ja hyvää ohjelmaa. Tuomo Särkikoski puhuu kirjan kohokohdista, joukko erilaisia jäseniämme muistelee ”omaa saunaansa”, taitelijajäseniämme esiintyy sekä nautimme keskustellen toistemme seurasta.

Juhlaan voi ilmoittautua ennakoon jo nyt seuran kotisivuilla www.sauna.fi.

Tavataan juhlavissa merkeissä, tervetuloa!

Suomen Saunaseura ry:n johtokunta

Psta Timo Martikainen
75-vuotisjuhlatuimikunta

Kokouskutsu

Suomen Saunaseura ry:n kevätkokouksen jatkokokous

Suomen Saunaseuran kevätkokouksen päätöksen mukaisesti jatketaan joidenkin asioiden käsittelyä jatkokokouksessa, joka pidetään 27.8.2012 Saunatalolla kello 17.00.

Asialista:

- tilinpäätöksen 31.12.2011 käsitteleminen: toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase
- tilintarkastuskertomuksen esittäminen
- tilinpäätöksen vahvistaminen
- vastuuvapaudesta päättäminen johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle
- nimitysvaliokunnan valinta
- aloite sauna-ajan lisäämisestä naisille

Ilmoittautuminen kokoukseen

20.8.2012 mennessä Saunatalon kassatiskillä olevaan listaan tai toimitoon joko sähköpostilla tj@sauna.fi tai puhelimitse 010 439 5600 arkinen klo 9–16. Kiitos.

Lukijoilta

Lukijoiden oma palsta

Tällä palstalla julkaistaan Sauna-lehden lukijoiden lyhyitä kirjoituksia, kannanottoja, ehdotuksia ja kysymyksiä kirjoittajan omalla nimellä. Lähetä tekstisi sähköpostilla osoitteeseen sauna@taskut.fi. Toimitus pidättää itsellään oikeuden valikoida, lyhentää ja stilisoida tekstejä.

Yleinen sauna, minne ja minkälainen?

"Miksi meillä ei ole tällaista saunaa Suomessa" nousi keskusteluun, kun olimme kokeineet Gavanskajan banjan tunnelman Pietarissa.

Sata vuotta sitten kaikissa Suomen kaupungeissa yleiset saunat loivat yhteisen saunakokemuksen. 1930-luvulla kehitettiin sähkölämmitteinen kiuas ja nyt alkuperäinen puulämmitteinen kiuas on unohtumassa. Vain lapsena koettu savusaunan tunnelma voi siirtää maamme arvokkaimman omaleimaisuuden tuleville sukupolville. Mitä me voisimme tehdä?

Voisitko jutella kavereittesi kanssa yleisestä saunasta. Minkälainen yleinen sauna voisi Sinulle ja ystävillesi antaa oikean kuvan suomalaisesta saunasta? Voiko uimahallin sauna tai kylpylän saunaosasto korvata "yleisen saunan"? Tuleeko suunnitteilla ja rakenteilla olevista saunoista Helsingissä oikeita "yleisiä saunoja"?

Kerro kesäkokemuksesi ja ehdotuksesi.

Kyllä me voimme ohjata Suomalaista Saunaa oikealle tielle.

Matti Kivinen

Suuri luonnonystävä, DI Ora Patoharju poistui joukostamme

Ora Patoharju 1927-2012 valmistui kemian diplomi-insinööriksi v. 1956 TKK:sta.

Toimittuaan Ekonon vedenkäsittelyjaoston päällikkönä, hän hakeutui 1971 Helsingin kaupungin uuteen, tavoiteltuun toimeen pääkaupungin ensimmäisenä virkaa hoitavana ympäristönsuojelijana.

Saunaseuran hallituksessa Ora toimi vuosina 1971–74.

Kun jokunen vuosikymmen sitten juttelin Oran kanssa saunamme lauteilla, olin juuri saanut luettua pari kirjaa Helsingin pommituksista. Selostin hänelle lähes hengästyneenä, miten loistavan nerokkaasti ilmatorjuntamme oli toiminut antaessaan vakuuttavan harhakuvan tykistömme järeyydestä tähtäämällä, "ei vihollisen koneita", vaan ampumalla häikäisevän tuliseinän monia satoja pommikoneita sisältävien lentolaivueiden eteen.

Ora myöti kehuskelujani ja sanoi, että oli tuntunut sykähdyttävältä olla mukana niin merkittävässä asiassa kuin Helsingimme pelastaminen. Kysyin "miten sinä olit mukana siinä juones- sa". "Olin 16-vuotias sotilaspoika, ja mä annostelin niitä magnesiumeja niihin it-ammuksiin!"

Vielä nykyisin on Helsingin omistamasta kokonaisalueesta kartasta mitaten kaksi kolmasosaa vettä, kyllä ne merialueet tulivat rajusti pommitetuiksi noina aikoina. Miltä mahtoi

tuntua nuorukaisesta kun pääkaupunki pelastui, ja valvontakomission kenraalit saavuttuaan katajanokan laituriiin kyse- livät, olivatko he oikeassa kaupungissa? "Helsinginhän piti olla maan tasalla"?

Niinpä, kun Oran sotilasarvoa kyseltiin, oli vastauksensa aina, "arvokainta oli olla sotilaspoika!"

Ora Patoharju kammoksui tavan- omaisuutta niin sanoissa, ajattelussa kuin teoissa.

Hänen huumorinsa oli lähinnä britti-tyyppistä: "Unohda nimeni jos pystyt".

Ora oli hieman vanhanaikaisen vali- koiva seuransa etsimisessä, mutta, jos hän sinut hyväksyi, voit onnitella itseäsi kestävästä ja antoisasta ihmissuhteesta.

Ora Patoharjun syvälinen osallis- tuminen eri yhdistysten toimintaan oli poikkeuksellisen laajaa.

Hänen Sauna Seuran jäsenyytensä osoitti aitoa ja vilpitöntä harrastusta ja kiintymystä yhdistykseemme. Uutta Saunarakennustamme Vaskiniemeen vasta ideoitiin, kun Ora ja hänen morsi- amensa Anna-Liisa tekivät häämatkansa rakkaan tädin savusaunaan Padasjoelle.

Kysymyksessä oli siis varsinainen saunamies, jonka lukuisat suomalais- seen saunaan ja saunomiseen liittyvät artikkelit ja esitelmät sisälsivät uusia oivalluksia sekä erinomaisen määrän hyödyllisiä neuvoja saunomiseen.

Muista Oralle rakkaista yhdistyksis- tä on mainittava seuraavat: Helsingin Urheilusukeltajat –nykyisin Sukeltaja- liitto, joissa Suomen siviilisukelluksen Grand old man Ora oli ensimmäisiä puheenjohtajia. Meriarkeologiaan perehtyneenä Ora Patoharju oli Suomen Oppihistoriallisen Seuran tutkijajäsen ja sihteeri yli 40 vuotta. Hän oli mukana myös merellisessä maanpuolustuksessa, Merihistorian seurassa sihteerinä. Kaikkiaan valtaisa määrä työtä, kun ottaa huomioon koko julkaisutoiminnan.

Olavi Friberg

Kirjoittaja on Ora Patoharjun ystävä ja Saunaseuran pitkäaikainen jäsen

SAUNA- MATKAT 2012

ENONKOSKEN

SAVUSAUNARETKI 29.6.–1.7.2012

Enonkosken savusaunaretkelle 295.-€ matka, majoitus, ateriat ja saunat, omalla kuljetuksella 250.-€ majoitus, ateriat ja saunat.

Varaukset www.ticketnet.fi, matti.kivinen@iki.fi tai 0502774

TVERIN KARJALAN

SAVUSAUNARETKI 06-12.08.2012

Tverin Karjalaan, 649.- € majoitus, ateriat, juna-, bussi- ja laivamatkat.

Ilmoittautuminen www.ticketnet.fi tai leo@baskin.de

SAUNASAARI HELSINKI

04.08.2012 JA 22.09.2012

Tapaamispaikka kauppahallin päädyllä laituripaikka 4 klo 12.45. Cardinal Marine veneellä Saunasaareen. Saunasaareessa on useita savusaunoja. Tutustumme maan parhaaseen sauna seuraan. Tarjolla meren herkkuja ja juomia. Paluu kauppatorin rantaan klo 18.00. 47.-€/saunoja.

Varaukset www.ticketnet.fi, www.saunasaari.fi matti.kivinen@iki.fi tai 0502774

SAUNAMATKA ITÄVALTA 1-6.10.2012

Saunamatka Itävaltaan eteläiseen Steier- markiin 01-06.10.2012. Maanantaina 01.10. Lento Helsinki-Wien. Bussimatkan kohteena hotel Rogner Bad Blumau. Keskiviikkona 03.10 Leibnitz hotelli-ravin- tola Staribacher. Lauantaina 06.10. lento Helsinkiin. 1 270.-€ Matkat majoitukset, ateriat, vierailut ja museot. Ilmoittautumismaksu 400.-€ ennen 18.06.

Varaukset www.ticketnet.fi, [Ralf Nikander 0400-302689](mailto:Ralf.Nikander@0400-302689), matti.kivinen@iki.fi tai 0502774.

INTERBAD SAKSA 9-12.10.2012

Interbad Fair Stuttgart ja saunakierros Etelä-Saksassa.

Varaukset www.ticketnet.fi, matti.kivinen@iki.fi tai 0502774

Muutosten kevät

Kevät on edennyt jo kesään tätä kirjoittaessani, mustarastaan huilu soi ja siitepöly karhentaa kurkkua. Muutoksia on tapahtunut seuralla ja luonnossa.

Uusi lämmitäjä, Ari-Pekka Paavola on aloittanut vaativan työsarkansa Vaskiniemessä. Entinen lämmitäjä jäähyttelee nyt toimistossa jäsenpalvelussa, asioiden junailijana, johtokunnan päätösten toteuttajana. Uudet haasteet ja vaativa työ jäsenten palvelussa luo elämään uutta virtaa. Tuon neljän vuoden aika saunanlämmitäjänä ja talonmiehenä on ollut mukavaa ja antoisaa aikaa, ei ole tullut aika pitkäksi. Milloin ruohonleikkuuta, laituriportaiden liukkaudentorjuntaa, milloin lumen kanssa tappelua ja viemärin aukaisua sekä raskasta kivenvaihtoa ja ties mitä mukavaa, saunoja lämmitellessä.

Uusia jo aiemmin oivallettuja menetelmiä on kehitetty polttotapahtuman parantamiseksi ja saunanautinnon lisäämiseksi. Turvallisuutta on parannettu monin keinoin ja saunatalon toimintaa ja toimintoja on kehitetty tänä aikana paljon. Saunat eivät ole onneksi pääs-

seet palamaan minun vahtivuorollani. Kolme kertaa oli lähellä rengin muuttuminen isännäksi, mutta pääasia on, ettei palokuntaa tarvittu paikalle rikkomaan saunoja liiemmin. Kaikki kunnia ja kiitos pelastuslaitoksen pojille ja tytöille hienosta työstä, jota he tekevät.

Kiitos kaikille seuran jäsenille tuosta ajasta, jonka sain palvella Saunaseuraa kunnianarvoisessa lämmitäjän työssä. Kiitos myös kaikesta kritiikistä ja kiitoksista.

Saunaseuran pihapiiri Vaskiniemessä on muuttunut entistä valoisammaksi kaupungin puistohoidon toimenpiteitten ansiosta, puita on kaadettu ja vesakkoa raivattu. Monen mieltä painanut vanhan riukuaidan rujo kuntokin saa kesän aikana uuden kuosin. Monen lobbausyrityksen ja pyynnön jälkeen rahaa lopulta löytyi kaupungin kassasta niin, että meidänkin miljöömme kohenee, kun uusi aita rakennetaan. Saunaseuran hallinta-alueeseen kuuluva oma

pihapiirimme on hyvässä mallissa uusien istutusten ja talkoilla suoritettujen maisemanhoitotöiden vuoksi. Kiitos kaikille kevättalkoisiin ja kivenvaihtoon osallistuneille.

Toimistossa puuhaa on riittänyt asioiden järjestämisessä ja kuntoon laitossa, nyt kesäkuussa näyttää jo paljon valoisammalta niin ulkona kuin sisälläkin. Johtokunta päätti huhtikuun kokouksessaan vapauttaa entisen toiminnanjohtajan tehtävistään hyvässä yhteisymmärryksessä niin kuin sanotaan. Tapahtumaan ei liittynyt mitään erityistä dramatiikkaa, mutta tehtäviensirto uudelle toimijalle tapahtui saman tien.

Muutokset ulospäin näkyvät erityisesti siinä, että toimisto on nyt auki aamuyhdeksästä iltapäivällä kuuteentoista ja tietysti muulloinkin, kun olen paikalla ja asiat edellyttävät hoitamista. Puhelimeen vastataan, kun se soi ja hierontavaroituksia otetaan vastaan, jos ei halua eikä pysty sitä netistä tilaamaan.

Uudet jäsenet

Ari-Pekka Paavola (44) valittiin huhtikuussa Saunaseuran uudeksi lämmittäjäksi. Vaskiniemen saunat ovat hänelle jo entuudestaan tutut, sillä Ari-Pekka on toiminut Pukkilan Sepon apurina ja sijaisena.

Saunaseuran perinteinen lähettiläsilta keräsi toukokuussa runsaslukuisen joukon eri maiden lähettiläitä ja diplomaatteja saunaseuralle nauttimaan yhdessäolosta ja mukavasta saunaillasta. Vieraita oli peräti 14 eri maasta. Tunnelma oli rento jo heti alussa. Vieraita isännöivät muun muassa Kansainvälisten asioiden toimikunnan puheenjohtaja Tito Gronow (oik.) ja johtokunnan puheenjohtaja Ben Grass.

Toimistossa voi piipahtaa juttelemassa jos joku asia on vauvannut tai vaatii pikaista hoitamista tai muuten vaan.

Kadonneista ja puuttuvista jäsenkorteista olisi hyvä ilmoittaa sähkö- tai kirjepostilla toimistoon, niin saadaan tuo iäisyysasiakin vähitellen kuntoon. Samalla tavalla voi ilmoittaa muuttuneista tiedoistaan, osoitteen, puhelinnumeron tai sähköpostiosoitteen osalta. Tavoitteena on lähitulevaisuudessa hoitaa nopeampaa tiedonvälitystä tapahtuneista muutoksista aukiolojen ja erilaisten muiden asioiden osalta sähköpostin ja nettisivuston kautta. Uudet verkkosivut ovat auenneet, käykääpä katsomassa. ☉

Toivotan kaikille hyvää ja mukavaa kesää!
Seppo Pukkila, saunaisäntä

HYVÄKSYTTY HUHTIKUUSSA

Backman Raija, Toimitusjohtaja
Guillou Daniel, Toimitusjohtaja
Haavisto Janne, Muusikko, Tuottaja
Holma Jukka, Keittiöpäällikkö
Hongell Ritva, Tuotevastaava
Huotari Olli, Yrittäjä
Hänninen Tommi, Div Johtaja
Jurva Sebastian, Ktm
Juusti Jyri, Johtaja
Kalso Elsa, Professori
Karvonen Miira, Kehittämispäällikkö
Kurki Vesa, Johtaja
Laatio Helena, Fm
Lahtinen Axel, Koululainen
Laine Seppo, Ekonomi
Lammi Marja, Viestintäkonsultti
Lindberg Ron, Toimitusjohtaja
Loktymkhova Maria, Luistelun opettaja
Louhimo Riitta, Omaishoitaja
Luukkonen Risto, Fm
Marttila Sampsa, Käräjännotaari
Miettinen Iiris, Yo-Merkonomi
Näreharju Juhani, Lehtori
Paukkunen Samu-Ville, Tutkija
Peterzēns Markus, Myyntipäällikkö
Riekkö Markku, Projektipäällikkö
Rintamaa Pasi, Di
Roslund Inga-Lill, Eläkeläinen
Ruskeepää Esa, Arkkitehti
Salmio Jussi, Di
Sarelius Pauli, Oik. Kand
Sarin Sari, Di
Seeck Aleksis, Mba
Seppälä Stiina, Liiketoimenjohtaja
Siikala Juhani, Ekonomi
Suoninen Merja, Hallitusneuvos
Tallberg Martin, Toimitusjohtaja
Voutilainen Kari Juhani, Lentokapteeni
Hakala Terhi, Suurlähettiläs

HYVÄKSYTTY TOUKOKUUSSA

Granlund Markus, Jääkiekkoliiga
Koops Kimmo, Opiskelija
Lingren Timo, Edustaja
Makkonen Katri, Vtm
Rossilahti Hannu, Ylijohtaja
Sunde Barbro, Fil.Kand.
Tyynelä Ilkka, Yrittäjä
Westman Ina, Viestintäpäällikkö

Muistetaan hyvä tavat

SAUNASSAKIN

Hyvät tavat ovat aina arvossaan. Saunaseuran saunoissa noudatetaan perinteisiä, kohteliaita, suomalaisia saunatapoja, joiden perustana on toisten saunarauhan kunnioittaminen. Saunaseuran johtokunta on hyväksynyt tusinan neuvon listan, jota noudattamalla kaikki viihtyvät Saunatalolla.

1. Saunaseuran saunat on tarkoitettu jäsenten käyttöön. Jäsen saa tuoda kerralla 1-2 vierastaan. Esitä tullessasi jäsenkorttisi kassalla ja kirjaa myös vieraasi. Sulje kännykkäsi.
2. Uuden jäsenen suosittelijan tai muun kokeneen jäsenen velvollisuus on opastaa tulokasta ensimmäisillä saunakerroilla.
3. Käytä aina laudeliinaa saunoissa ja ulkoterassilla, muissa tiloissa käytä kylpypyyhettä tai -takkia.
4. Ennen löylyyn menemistä suihkuttele pois päivän pölyt ja voimakkaat hajusteet. Älä käytä hajusteita pukuhuoneissa.
5. Löylykilpailut eivät kuulu Saunaseuraan, huomaavaisuus kylläkin.
6. Saunoissa keskustellaan vain yleisistä aiheista, joihin jokainen voi osallistua.
7. Sauna 1 (Aino) on omistettu rauhaan saunomiseen. Huomioi tämä hiljaisella käytöksellä.
8. Saunat ovat eri lämpöiset niiden luonteen mukaisesti. Älä muuta niiden lämpötilaa esimerkiksi pitämällä löylyluukkua pitkään auki.
9. Vihtominen on sallittua saunoissa 2 (Väinö), 3 (Louhi) ja 5 (Sampo).
10. Uituasi älä unohda laudeliinaa laiturille. Se voi aiheuttaa turhaa hämminkiä.
11. Juomat ja ruoat on nautittava Saunatalon tiloissa. Palauta käytetyt astiat keittiöön.
12. Huolehdi osaltasi tilojemme siisteydestä.

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

[®]**Tulikivi**

Sauna

Älykäs. Ja kaunis.

Se on osa sinua. Se sopii sisustukseesi, tottelee käskyjäsi ja sopeutuu aikatauluihisi, aina valmiina tarjoamaan saunautinnon kaikille aisteille. Sen sielu on ikaikaaisessa perinteessä ja yksinkertaisissa peruselementeissä. Sen kauneus on ennen näkemättömässä muotoilussa ja viisaus tämän päivän teknisissä innovaatioissa. Sen lämpö on sinua varten, koska maailma on kylmä.

Se on Tulikivi Sauna. Tutustu uusiin kiukaisiin lähimmässä Tulikivi-studiassa.

Löydä uuden ajan saunautinto osoitteesta tulikivi.fi.

Hile

Kiuas on verhoiltu uritetulla vuolukivellä. Kiukaan suuri kivitila varmistaa pehmeät löylyt.

Utu

Kiukaassa on tyylikäs tumma teräskuori. Suuri lasiluukku tuo tulisijan tunnelman saunaan.

Suomen Saunaseura Ry

– yhteystiedot

SUOMEN SAUNASEURA RY

Vaskiniementie 10
00200 HELSINKI
www.sauna.fi

Toimiston puhelin: 010 439 5600
Saunojen kassan puhelin: 010 439 5601
Seuran toimisto on avoinna maanantaista
perjantaihin kello 9-16.

Toiminnanjohtaja
Seppo Pukkila
puh. 010 439 5600 klo 9-16
tj@sauna.fi

SAUNOJEN KAHVILA

Maikki Lamberg puh. 010 439 5601
jäsen sauna auki ollessa
- Jäsen sauna kassan ja kahvilan hoito
- Tarjoilun varaukset tilaus saunoihin
- Hieronta- ja pesijä aikojen varaukset,
suositellaan nettivarausta

SAUNOJEN LÄMMITTÄJÄ

Ari-Pekka Paavola puh. 010 439 5602

SAUNA-LEHDEN PÄÄTOIMITTAJA

Leena-Kaisa Simola
Puh 0500 80 10 40
sauna@taskut.fi

SAUNASEURA

Seuran puheenjohtaja
Ben Grass
puh. 050 375 8899
ben.grass@kolumbus.fi

Kunnossapitoyhmän pj.
Juha Salomäki
puh. 050 337 6459
juha.salomaki@vantum.fi

Tutkimus ja -kulttuuritoimikunnan pj.
Pekka Tommila
puh. 050 368 6645
pekka.helena.arkkitehtiatelje@elisanet.fi

Vaskiniemen jäsen sauna aukioloajat 1.6.–31.12.2012

MIEHET

Tiistai ja perjantai klo 13–21
Keskiviikko klo 13–22
Kuukauden ensimmäinen lauantai klo
11:30–16
Muut lauantait klo 12–19

NAISET

Torstai klo 13–22
Parillisen viikon maanantai klo 13–21
Kuukauden ensimmäinen lauantai klo
16:30–20

JAETUT LAUANTAIT:

Kesä-, heinä-, elo- ja joulukuun kaikki
lauantait ovat jaettu eli miehet klo
11:30–16, naiset 16:30–20.

JOULUAATON SAUNA lämpenee

naisille klo 10–13 ja
miehille 13.30–16.30

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

SAUNAT SULJETTUINA:

Kesätauko 22.6.–16.7. Saunat avataan
ti 17.7.
Pyhäinpäivä la. 3.11. – korvaus 10.11. on
jaettu lauantai
Itsenäisyyspäivä to. 6.12. – korvauksena
joulukuun lauantait jaettu.
Joulupäivä ti. 25.12
Tapaninpäivä ke. 26.12.
Uudenvuodenaatto ma. 31.12.

SJÖMAN
vuodesta 1952

WWW.KARHU.FI/SAUNA

KOHTUULLISESTI.FI

Finlayson

UUTUUS

Polku-
pyyhkeet

- Luonnollisin valinta
- Täysin biohajoavaa puuvillaa
- Pehmeä ja kestävä

Polku takaisin luontoon

Kun Polku on kulkenut oman matkansa päähän, se maatuu kokonaan. Pehmeä pyyhe säilyttää pitkään mukavan tuntuja ja imukykyisyytensä.

Aivan kuten hyvät löylyt, Polku koskettaa pehmeästi ihoa ja mieltä. Löydä oma saunapyyhkeesi Finlayson-myyrmälästä tai verkkokaupasta www.finlayson.fi

MAAILMAN JA IHMISEN VÄLIIN TARVITAAN JOTAIN PEHMEÄÄ.